

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomických teorií

Diplomová práce

**Problematika společné měny Evropské unie a plnění
konvergenčních kritérií**

Nikola Kopecká

© 2016 v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Nikola Kopecká

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Problematika společné měny Evropské unie a plnění konvergenčních kritérií

Název anglicky

The problems of a common currency of the European Union and the fulfillment of the convergence criteria

Cíle práce

Cílem diplomové práce je popsat problematiku ohledně společné měny Evropské unie a následně i aktuální plnění Maastrichtských konvergenčních kritérií Českou republikou. Cílem teoretické části práce je vysvětlit pojmy spjaté s danou problematikou prostřednictvím literární rešerše. V analytické části této práce bude nastíněna ekonomická situace dvou členských států eurozóny Německa a Slovenska. Dále bude analyzováno aktuální plnění jednotlivých konvergenčních kritérií Českou republikou. Druhým cílem praktické části bude především sestavení dotazníku.

Metodika

Metodikou diplomové práce bude především sběr informací a studium odborné literatury. Většina potřebných informací bude pocházet z knižních publikací či internetových zdrojů. Metodikou teoretické části bude především studium odborné literatury a publikačních článků, ze kterých budou čerpány informace k danému tématu. V praktické části bude proveden vlastní výzkum pomocí dotazníkového šetření a analýza sekundárních dat a jejich komparace.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

Euro, eurozóna, Evropská unie, Hospodářská a měnová unie, měna, členské státy, ekonomika, situace, konvergenční kritéria, dotazník, Česká republika

Doporučené zdroje informací

BALDWIN, Richard. Ekonomie evropské integrace. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4568-8

Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2007. ISBN 978-80-7325-120-8

CEVRO. Platit, či neplatit Eurem? Analýza vývoje zemí uvnitř a vně eurozóny. Praha: CEVRO, 2012. ISBN 978-80-87125-06-8

ISBN 978-80-7379-014-14

PEČINKOVÁ, Ivana. Euro versus koruna: rizika a přínosy jednotné evropské měny pro ČR.

PLCHOVÁ, Božena. Česká republika a EU: ekonomika-měna-hospodářská politika. Praha: Krigl, 2010. ISBN 978-80-86912-39-4

ROVNÁ, Lenka, KASÁKOVÁ, Zuzana, VÁŠKA, Jan. Evropská unie v členských státech a členské státy v Evropské unii: Europeizace vybraných zemí. Praha: Eurolex Bohemia, 2007.

SEAR, Simon, TOMÁŠEK, Michal, NOVOTNÝ, Jana. EURO: Jak se vyrovnat s důsledky zavedení jednotné evropské měny. Praha: Management Press, 1999. ISBN 80-85943-86-7

Předběžný termín obhajoby

2015/16 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Erika Urbánková, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomických teorií

Elektronicky schváleno dne 3. 9. 2014

doc. Ing. Josef Brčák, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 19. 03. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci “Problematika společné měny Evropské unie a plnění konvergenčních kritérií“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 29. 03. 2016 _____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Erice Urbánkové za odborné vedení, konzultace a cenné připomínky v průběhu zpracování mé diplomové práce.

PROBLEMATIKA SPOLEČNÉ MĚNY EVROPSKÉ UNIE A PLNĚNÍ KONVERGENČNÍCH KRITÉRIÍ

THE PROBLEMS OF A COMMON CURRENCY OF THE EUROPEAN UNION AND THE FULFILLMENT OF THE CONVERGENCE KRITERIA

SOUHRN

Diplomová práce je zaměřena na problematiku společné měny evropské unie, kterou je euro a také na plnění Maastrichtských konvergenčních kritérií Českou republikou. Nejprve se práce bude zabývat samotnou společnou měnou, eurozónou, Evropskou měnovou unií i Hospodářskou měnovou unií a v neposlední řadě také Evropskou centrální bankou a monetární politikou EU. Dále se diplomová práce bude v teoretické části zabývat dvěma státy, Slovenskem a Německem, které jsou členy eurozóny a mají tak euro za svou národní měnu.

V druhé, praktické části, se práce bude nejprve věnovat aktuálnímu plnění jednotlivých kritérií Českou republikou a také její ekonomickou sladěností s eurozónou. Následně bude zpracována na základě posouzení HDP Slovenské republiky a Německa komparace těchto dvou zemí. Díky této komparaci se bude moci predikovat budoucí vývoj pro Českou republiku.

Vlastní výzkum v analytické části práce bude odvozen od dotazníku, který bude zaměřený na otázky ohledně přijetí či nepřijetí eura, jako národní měny, v České republice. Tento dotazník bude poskytnut k vyplnění části obyvatelů České republiky bez ohledu na věkovou kategorii, maximální dosažené vzdělání či pracovní pozice.

Na samý závěr této diplomové práce přijde vyhodnocení dotazníků a ze získaných výsledků bude vytvořen závěr, ve kterém by měl být nastíněn obraz toho, jak se čeští obyvatelé staví k otázce zavedení společné měny v České republice.

KLÍČOVÁ SLOVA

Euro, eurozóna, Evropská unie, Hospodářská a měnová unie, měna, členské státy, ekonomika, situace, konvergenční kritéria, dotazník, Česká republika

SUMMARY

The thesis is focused on the common currency of the European Union, which is the euro and the fulfillment of the Maastricht convergence criteria Czech Republic. Firstly, it will consider it self a common currency, the euro area, the European Monetary Union Economic and Monetary Union, the European Central Bank and the monetary policy of the European Union. Furthermore, the thesis will entertain the theoretical part of the two states, Slovakia and Germany, which are members of the euro area and use the euro as their currency.

In the second part, the thesis will deal on the actual fulfillment of the individual criteria Czech Republic and its economic alignment with the euro area. Subsequently will be processed comparison based on the development of value of the GDP of the Slovak Republic and Germany. With this comparison will be able to predict future development of the Czech Republic.

Own research into the analytical part derives from a questionnaire, which will focus on issues regarding the acceptance or rejection of the euro as the national currency in the Czech Republic. This questionnaire will be provided to residents of the Czech Republic regardless of age category, the maximum level of education or job.

At the very end of this thesis will be the evaluation of the questionnaires and from the results obtained will be created conclusion, whether residents of the Czech republic want the euro as its national currency.

KEYWORDS

Euro, eurozone, the European Union, the Economic and Monetary Union, currency, the member states, economy, situation, convergence criteria, questionnaire, the Czech Republic

OBSAH

1. ÚVOD.....	11
2. CÍL A METODIKA.....	12
2.1. Cíl diplomové práce	12
2.2. Metodika diplomové práce	12
3. EURO.....	13
3.1. Evropská měnová unie, Eurozóna.....	13
3.2. Evropská centrální banka a její funkce, monetární politika měnové unie	17
3.3. Euro.....	22
3.3. Hospodářská a měnová unie, Maastrichtská konvergenční kritéria.....	26
3.4. Charakteristika vybraných zemí eurozóny.....	28
Vstup Německa do Evropské unie.....	28
Politický systém Německa.....	28
Otázka rozšiřování Evropské unie	29
Role Německa v Evropské unii	30
Vstup Slovenské republiky do Evropské unie	30
Politický systém.....	31
Otázka rozšiřování Evropské unie	32
Zhodnocení situace Slovenska od vstupu do EU a eurozóny	32
4. ANALÝZA MAASTRICHTSKÝCH KONVERGENČNÍCH KRITÉRIÍ A EKONOMICKÉ SLADĚNOSTÍ S EUROZÓNOU PRO ČR.....	36
4.1. Vývoj HDP v ČR	36
4.2. Aktuální plnění Maastrichtských konvergenčních kritérií Českou republikou.....	37
1. Kritérium cenové stability	38
2. Kritérium stavu veřejným financí.....	38
3. Kritérium účasti v mechanismu směnných kurzů	40
4. Kritérium konvergence úrokových sazeb	41

4.2.	Vyhodnocení současného stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou	42
4.3.	Ekonomika Německa	45
4.3.	Ekonomika Slovenska	46
4.4.	Zhodnocení výhod a nevýhod vstupu ČR do eurozóny	48
5.	Vlastní výzkum	50
5.1.	Vyhodnocení dotazníkového šetření	52
5.2.	Statistické vyhodnocení metodou Chí-kvadrát testu	64
6.	Závěr	71
7.	Seznam použité literatury	75
8.	Seznam použitých zkratk	78
9.	Seznam tabulek	80
10.	Seznam obrázků	80
11.	Seznam grafů	80
12.	Přílohy	82
	Příloha č. 1	82
	Příloha č. 2	83
	Přílohy č. 3	83

1. ÚVOD

Současná podoba a fungování Evropské unie je dopadem dlouhodobého působení evropského integračního procesu. Tento integrační proces sahá svou historií až do 50. let minulého století. Po druhé světové válce se stal především nástrojem bezpečí a společné spolupráce v Evropě.

Na samém začátku stála tři společenství. Nejprve Evropské společenství uhlí a oceli, poté Evropské společenství pro atomovou energii a nakonec Evropské hospodářské společenství. Tato tři uskupení, která byla založena především pro propojení průmyslové oblasti, se v roce 1967 spojila a přijala název Evropská společenství. Pod tímto názvem existovala až do 90. let 20. století. Od roku 1993 již nese současný název Evropská unie.

Rok 1993 byl průlomovým rokem nejen kvůli změně názvu, ale především Smlouvou o Evropské unii, která stanovila určitá pravidla v dalším propojování členských zemí. Tato kooperace se především týkala oblastí zahraniční a bezpečnostní politiky, spolupráce ve vnitřních věcech a spravedlnosti, ale především se zabývala budoucí společnou jednotnou měnou. Společná evropská měna, euro, vznikla na přelomu tisíciletí a v současné době ji používá již 19 z 28 členských zemí Evropské unie a rozšiřování o další země je dalším krokem integrace.

Problematika společné měny je nyní aktuální otázkou i pro Českou republiku, která se do evropské integrace zapojila společně s deseti dalšími státy střední a východní Evropy v roce 2004. Tímto krokem se stala nejen dalším členem, ale přijala závazek právě přijmout euro za svou měnu v době, kdy budou splněna určitá ekonomická kritéria a samozřejmě na to bude celkově Česká republika z hlediska hospodářství připravena. Prozatím ale za Českou republiku nebyl stanoven žádný určitý termín přijetí společné měny. Je to zřejmě ovlivněno i skutečností, že tato problematika rozděluje nejen jednotlivé politické strany, ale i národ na dvě strany – jedna skupina ve společné měně vidí výhody a rády by ji přijali co nejdříve, druhá skupina se staví k euru negativně a nevnímají ve společné měně žádné přínosy, ba naopak spíše vidí rizika.

Ovšem euro by do budoucna mělo být silnou měnou a bude zřejmě přirovnáváno k americkému dolaru, tudíž by určitě pro Českou republiku bylo výhodné být součástí i této evropské měnové integrace. Jde jen o správné načasování, kdy tento závazek naplnit, aby to pro Českou republiku neznamenal více negativních než pozitivních dopadů.

2. CÍL A METODIKA

2.1. Cíl diplomové práce

Cílem diplomové práce je popsat problematiku ohledně společné měny Evropské unie a následně i aktuální plnění Maastrichtských konvergenčních kritérií Českou republikou. Tato problematika bude doplněna o dotazníkové šetření zaměřené na téma přijetí eura v České republice.

První, teoretická, část práce bude zaměřena na vysvětlení pojmů spjatých s danou problematikou prostřednictvím literární rešerše. Zabývat se bude hlavně pojmy euro, eurozóna, Hospodářská a měnová unie, Evropská měnová unie, Evropská centrální banka a monetární politika EU a samozřejmě i pojem Maastrichtská konvergenční kritéria. Dále se bude tato zabývat dvěma státy eurozóny – Německem a Slovenskou republikou. Bude především popisovat jejich vstup do Evropské unie a roli, kterou v EU zaujímají.

Analytická část diplomové práce bude nejprve zaměřena na aktuální plnění Maastrichtských kritérií Českou republikou a její ekonomickou sladěnost s eurozónou. Poté bude nastíněna ekonomická situace dvou již zmíněných států pomocí makroekonomického ukazatele, HDP. Další kapitolou analytické části diplomové práce bude vlastní výzkum. Ten bude především založen na sestavení dotazníku, který se bude zabírat otázkami spojené s výhodami či negativy přijetí eura, jako národní měny v ČR. Tento dotazník bude následně vyhodnocen a na jeho základě bude stanoven závěr, zda by obyvatelé ČR chtěli pro svou zemi přijmout euro či ne.

2.2 Metodika diplomové práce

Metodikou diplomové práce bude především sběr informací a studium odborné literatury. Většina potřebných informací bude pocházet z knižních publikací, článků či internetových zdrojů.

Metodický postup v teoretické části bude v první řadě zaměřen na studium odborné literatury, především knižních publikací a publikačních článků, ze kterých budou čerpány informace k danému tématu.

V praktické části bude proveden vlastní výzkum pomocí dotazníkového šetření a analýza sekundárních dat a jejich komparace. Ve vyhodnocování dotazníkového šetření bude použita statistická metoda, Pearsonův χ^2 -test dobré shody, který potvrdí nebo naopak vyvrátí stanovené nulové hypotézy. Testování bude probíhat v programu Statistica.

3. EURO

3.1. Evropská měnová unie, Eurozóna

Evropská měnová unie je vrcholným stádiem v procesu integrace evropských států. Dohoda o vytvoření měnové unie byla přijata v roce 1991 na zasedání v holandském Maastrichu, v roce 1997 v Amsterdamu, kdy byla podepsána Amsterdamská smlouva byla tato dohoda revidována a nakonec vstoupila v platnost 1. května 1999. Vznik měnové unie se opírá o tři pilíře, které jsou zakotveny právě v Maastrichtské smlouvě. Jsou jimi společná hospodářská politika neboli jednotný vnitřní trh, společná zahraniční a bezpečnostní politika a vytvoření zásad spolupráce v oblasti práva. (Baldwin, 2013, s. 410)

Všechny členské státy Evropské unie jsou zároveň členy Evropské měnové unie. Znamená to, že centrální banky všech členských zemí EU spolupracují v Evropském systému centrálních bank, zkráceně ESCB. Mezi státy je také zabezpečen volný pohyb kapitálu.

Evropská měnová integrace je rozdělena do čtyř základních etap:

1. Tato první etapa je zaměřená na mezivládní spolupráce a je datována na roky 1958 až 1970. V těchto letech docházelo v rámci fungování Bretton-woodského měnového systému pouze ke koordinaci jednotlivých měnových politik států.
2. Druhé období bylo orientováno k užší spolupráci. Probíhalo v letech 1971 až 1990. Došlo zde k úplně novým integračním činnostem, kterými byl návrh prvního plánu na vytvoření jednotné společné měny a také na vznik Evropského měnového systému.
3. Pro třetí etapu, která se odehrávala v letech 1990 až 1998, je charakteristická příprava na zavedení jednotné měny. Byla definována základní koncepce celého projektu Hospodářské a měnové unie, dále HMU, a následné jeho postupná realizace.
4. Závěrečná, čtvrtá, etapa vlastně stále ještě probíhá již od roku 1999. Je to období celkového dovršení měnové integrace. V tomto období už byla zavedena jednotná měna euro. Nejprve byla sice využívána pouze bezhotovostně, ale od roku 2002 je používána i jako oficiální platidlo členských zemí HMU. (Lacina, 2007, s. 191 – 192)

Počátek zájmu o měnovou integraci začal růst teprve až v 60. letech 20. století, a to především ze dvou důvodů. Prvním důvodem byla nestabilita mezinárodního systému a druhou příčinou byla potřeba chránit evropské měny členských států před kolísáním amerického dolaru. Jedním z prvních podnětů udělat z měnové koordinace vyšší stupeň integrace byl tzv. Marjolinův akční plán, který byl předložen tehdejším komisařem Robertem Marjolinem. V tomto plánu bylo navrhováno rozšíření měnové kooperace o nové instituce a povinné konzultace ve formulovaných případech. Praktickým výstupem se stalo vytvoření Výboru guvernérů centrálních bank.

Přesto, že bylo zřejmé, že závazky evropské integrace potřebují pokrok ve zmiňované oblasti, evropské instituce Evropského hospodářského společenství (EHS) byly bohužel v 60. letech zaneprázdněny realizací ustanovení Smlouvy o EHS. Navíc klíčovými politickými cíly bylo zavádění společné zemědělské politiky a vytváření celní unie.

Do této doby byla oblast měnové politiky pouze koordinovaným postupem, která měla členským státům usnadnit vytváření společného trhu. To uváděla i Smlouva o EHS z roku 1957, jelikož ekonomické priority a politická součinnost šesti zakládajících států společně s poválečným měnovým systémem z Bretton Woods fungovali. Evropské země byly především spokojeny s tímto systémem, protože byl zavedený systém fixních kurzů, které preferovaly před systémem plovoucích kurzů. V rámci měnové koordinace byl ovšem zřízen Měnový výbor, který měl za úkol sledovat finanční a měnovou situaci jednotlivých členských států. Monitoroval jejich platební bilanci a předkládal pravidelné zprávy evropským institucím – Radě EU a Evropské komisi. Měnový výbor byl složen vždy z dvou osob za každý členský stát a z dvou osob za Komisi.

Ovšem v 60. letech, kdy došlo v roce 1968 k vytvoření celní unie, se začala projevovat nerovnováha, která spočívala v inkompatibilitě národních ekonomik členských zemí EHS. Šlo o cenové rozdíly a vnější nerovnováhu mezi jednotlivými členskými státy, zejména pak Francií a Německem. Objevilo se tak napětí mezi evropskými měnami, které potencionálně ohrožovalo další fungování společné zemědělské politiky a vývoje jednotného trhu. Tyto vlivy vyvolaly potřebu koordinace měnových a hospodářských politik mezi jednotlivými členskými státy. Začaly se proto objevovat návrhy a analýzy konkrétních úvah o užší měnové a hospodářské spolupráci. 12. února roku 1969 předložila

Komise ES¹ Memorandum o koordinaci hospodářských politik a měnové spolupráci uvnitř EHS. Tento návrh je známý jako Barreho plán. Tento plán zahrnoval tři zásadní doporučení:

1. Koordinace střednědobých národních hospodářských politik
2. Užší koordinace krátkodobých národních hospodářských politik
3. Ustavení společného mechanismu pro měnovou spolupráci

Barreho plán též upozorňoval na vzájemnou provázanost společných politik, hlavně té zemědělské a s další měnovou integrací a následnými kroky by bylo očekávané budoucí rozšíření Společenství.

Dalším významným návrhem v této oblasti jednání byl tzv. Schillerův plán, který byl předložen též 12. února, ale v roce 1970 německou vládou. Tento plán měl opačný pohled na situaci, než jaký uváděl Barreho plán. Schillerův plán obsahoval čtyři stupně dosahujícího cíle budování hospodářské a měnové integrace: (Lacina, 2007, s. 192 – 195)

1. Konzultace v měnové a hospodářské politice, které vedly k posílení společné koordinace a také ke zřízení nástrojů krátkodobé pomoci
2. Užší harmonizace ekonomických trendů, pomocí společného rozhodování některých záležitostí v Evropské Radě
3. Založení jedné centrální banky pro všechny státy, fixace měnových kurzů a zavedení volného pohybu kapitálu
4. Vytvoření jednotné měny a nadnárodní ekonomické kontroly

Zásadním mezníkem v oblasti měnové a hospodářské integrace se stal summit hlav států a šéfů vlád jednotlivých států, který se konal 1. a 2. prosince roku 1969 v Haagu. Na tomto summitu byly poprvé definovány konkrétní návrhy, které směřovaly ke vzniku hospodářské a měnové unie. K vytvoření plánu pro postupnou realizaci hospodářské a měnové unie, zkráceně HMU, byla pověřena expertní skupina, v čele s tehdejší lucemburským premiérem a ministrem financí Pierrem Wernerem. Podle tohoto politika je pojmenována zpráva, kterou tato skupina předložila s výsledky svého zkoumání během roku 1970. Wernerova zpráva, zveřejněná 7. října roku 1970, se tak stala prvním obsáhlým plánem ES na založení Hospodářské a měnové unie, která měla být zřízena do roku 1980. Na základě této zprávy společně s připomínkami Komise roku 1971 dne 22. března přijala Rada ministrů usnesení o vytvoření hospodářské a měnové unie, která měla být zaváděna

¹ původní označení instituce EU, Evropské komise

ve třech fázích odehrávajících se v průběhu deseti let. Roku 1971, 1. ledna, začala první etapa, jejíž ukončení se počítalo k 31. prosinci 1973. Klíčovou institucionální součástí vzniku hospodářské a měnové unii byl systém pro sblížení bilaterálních měnových kurzů evropských měn. Tento systém byl přezdíván jako tzv. had v tunelu a jeho cílem bylo vytvoření systému vzájemného navázání jednotlivých evropských měn a zajištění jejich stability vazbou na americký dolar. Bohužel „had v tunelu“ dlouho ve své původní podobě nepřetrval díky nestabilní mezinárodní měnové situaci a postupné devalvaci amerického dolaru. Proto během roku 1973 z tohoto „tunelu“ začaly jednotlivé evropské měny vystupovat, až zůstaly jen ty nejstabilnější, kterými byly německá marka a dánská koruna. Selhání tohoto systému neboli „hada v tunelu“ mělo dopad na celou koncepci HMU. Wernerův plán tak nakonec i přes všechny snahy Evropského společenství ztroskotal. Přestože v témže roce Komise ještě navrhovala posunutí Společenství do druhé fáze procesu, Rada EU se na tomto plánu neshodla. Wernerova zpráva tak přinesla alespoň zřízení Evropského fondu pro měnovou spolupráci, ke kterému došlo 6. dubna roku 1973. I přes tento neúspěch byla Wernerova zpráva významným mezníkem. Státy Společenství nebyly ještě v 60. letech na měnovou a hospodářskou integraci připraveny, ovšem neznamenalo to, že by od tohoto cíle ustoupily. V oblasti měnové politiky se začalo alespoň vytvořením Evropského měnového systému, jehož návrh na zřízení podal tehdejší předseda Komise Roy Jenkins v říjnu roku 1978 a politicky jej zaštitili Valéry Giscard d'Estaing, francouzský prezident, a Helmut Schmidt, německý kancléř. (Baldwin, 2013, s. 402 – 405)

Evropský měnový systém (EMS), který začal fungovat od 13. března 1979, se stal prostředkem k dosažení stability evropských měnových kurzů uvnitř Společenství. Této stability chtěl dosáhnout pomocí mechanismu měnových kurzů, rozšíření úvěrových mechanismů a zavedení nové evropské účetní měnové jednotky ECU.

ECU, neboli European Currency Unit, měla pouze bezhotovostní podobu. Hlavní úlohou této jednotky bylo plnit funkci rezervní měny a soužit jako prostředek transakcí uvnitř Evropského společenství. ECU se rozlišovala na tzv. oficiální, která se používala v rámci EMS, soukromou, k užívání bankovních operací a na zelenou, jež byla určena pro platby zemědělského rázu.

Nejdůležitější součástí systému byl mechanismus měnových kurzů, zkráceně ERM. Ten fungoval na principu paritní mřížky a indikátoru divergence. Jednotlivé evropské

měny, které se tohoto mechanismu účastnily, byly fixně svázány ve dvojicích a představovaly tak paritní mřížku, v níž se mohly pohybovat ve flukтуаčním rozpětí +/- 2,25 % od centrální parity kurzu ECU. Některé země si mohly zvolit i širší rozpětí, například Itálie, Španělsko, Velká Británie či Portugalsko. Šíře pásma posléze poskytovala informaci o vzájemné konvergenci členských států. EMS byl kompromisním projektem v oblasti zajištění měnové stability a tuto funkci naprosto splnil, jak ve vnější měnové stabilitě neboli stabilitě měnových kurzů, tak i ve vnitřní měnové stabilitě, která je založena na pevných cenách a nákladů uvnitř členských států. Pojetí EMS, které je založeno na fixních měnových kurzech, je v ekonomické teorii velmi často označováno jako takzvaná neúplná měnová unie. Měnová unie proto, že vzniká jen tehdy, pokud dotyčný stát sváže svou měnu s jinou měnou či měnami, a neúplná, protože EMS byl bohužel založen právě pouze na fixních měnových kurzech. To bylo do budoucna dlouhodobě neudržitelné. To mělo za následek rozhodnutí mezi dvěma možnostmi. Buď se členské země rozhodnou pro větší flexibilitu měnových kurzů, nebo se vytvoří úplná měnová unie, která bude mít ovšem jedno rozhodovací centrum a zavede se společná měna. Většina členských států se rozhodla pro druhou variantu.

Ve druhé polovině 80. let, což byla doba stabilizace EMS, začala Komise podnikat nové kroky, směřující k vytvoření úplné měnové unie s jednou společnou měnou a centrální bankou. Byl vybrán výbor expertů, v čele s předsedou Komise Jacquesem Delorsem, který měl za úkol předložit zprávu s návrhy konkrétních etap k uskutečnění Hospodářské a měnové unie. 12. dubna 1989 tak vznikla Delorsova zpráva, jež v sobě zahrnovala dosavadní stav hospodářské a měnové integrace, analýzu dopadů při vytváření závěrečné fáze budování HMU a také podrobné návrhy, kterých má být dosaženo realizací HMU. Takto zpracovanou Delorsovu zprávu Evropská rada schválila na zasedání v Madridu v červnu roku 1989 pod názvem „Strategie evropské Hospodářské a měnové unie“ (Lacina, 2007, s. 201 – 208)

3.2. Evropská centrální banka a její funkce, monetární politika měnové unie

Vytvoření HMU se společnou měnou euro bylo doprovázeno zřízením Evropského systému centrálních bank, zkráceně ESCB. Tento systém je tvořen Evropskou centrální bankou (ECB) a národními centrálními bankami všech členských zemí Evropské unie.

Cílem ESCB je především koordinace monetární a kurzové politiky v měnové unii a též dohled na stabilitu eura. Realizace společné měnové politiky v rámci Evropské unie je velmi složitý proces, jelikož každá členská země tohoto uskupení je na jiné ekonomické úrovni. Evropská centrální banka proto musí mít určitý právní rámec a organizační uspořádání, aby plnila stanovený cíl. (Rais, 1999, s. 98)

Evropská centrální banka, která sídlí ve Frankfurtu nad Mohanem, byla založena k 1. červenci roku 1998 společně s ESCB a za provádění měnové politiky eurozóny odpovídá od 1. ledna 1999. Má právní subjektivitu a je součástí ESCB společně s centrálními národními bankami jednotlivých členských zemí EU, bez ohledu na to, zda jsou či nejsou součástí eurozóny. Na činnosti ESCB se podílí všechny členské státy EU nejen kvůli upisování základního kapitálu, ale také především kvůli tomu, aby byly plně informované o činnosti ECB. Tato informovanost je důležitá zejména pro koordinaci společné měnové politiky v eurozóně. (Euroskop, 2016)

Banka má svého prezidenta, který ji zastupuje na evropských i mezinárodních zasedáních. Prezident ECB je jmenován Radou guvernérů na 8 let bez možnosti opakování. Současným prezidentem je od listopadu roku 2011 Mario Draghi, italský ekonom a bankéř, který je již od roku 2006 guvernérem italské národní banky. Rozhodovací orgány, kterými je ECB řízena, jsou:

- **Rada guvernérů**, což je hlavní rozhodovací orgán ECB, v níž pravidelně dvakrát za měsíc zasedají členové Výkonné rady společně s guvernéry centrálních bank států eurozóny. Mezi hlavní úkoly Rady guvernérů patří zhodnocení vývoje ekonomické a měnové situace, určování měnové politiky celé eurozóny a stanovuje úrokové sazby, které využívají komerční banky při půjčkách od ECB.
- **Výkonná rada** je řídicím orgánem eurozóny, který operativně řeší každodenní měnící se podmínky na peněžním a kapitálovém trhu a naplňuje rozhodnutí Rady guvernérů. K základním aktivitám této rady patří tedy každodenní řízení ECB a výkon monetární politiky v eurozóně, jejíž hranice jsou stanoveny Radou guvernérů. Výkonná rada se skládá ze šesti členů, kteří jsou jmenováni na základě shody vyjádřené vládami zemí eurozóny.
- **Generální rada**, která je spíše poradním orgánem. Zajišťuje koordinační činnosti a kontakt ESCB s bankami států stojících mimo eurozónu. Pomáhá tedy novým

zemím v přípravě a začlenění se do vrcholného stádia HMU. (Lacina, 2007, s. 316 – 320)

Mezi hlavní úkoly působení ECB tedy patří především udržování cenové stability a provádění společné měnové politiky eurozóny, dále řízení obchodu s devizami, správa měnových rezerv všech členských zemí eurozóny, udržování bezproblémového platebního styku, schvalování a vydávání papírových eurobankovek, dozor nad peněžními ústavy. V neposlední řadě také plní poradní funkci a má na starosti sběr statistických dat pro různé účely.

K plnění veškerých cílů a úkolů má ECB spolu s centrálními bankami jednotlivých členských zemí HMU k dispozici soubor nástrojů monetární politiky, kde nejvýznamnější roli hrají operace na volném trhu. Tyto operace jsou důležité zejména pro řízení úrokových sazeb na trhu, řízení bankovní likvidity a signalizace orientace monetární politiky. Pro provádění operací na volném trhu má ESCB k dispozici následujících pěti druhů nástrojů:

1. Reverzní transakce, které se dále dělí na operace hlavní, dlouhodobější, strukturální a jemného doladění
2. Přímé transakce neboli nákup či prodej způsobilých aktiv na trhu
3. Vydávání dluhových cenných papírů za účelem rozšíření či nedostatku likvidity na trhu
4. Dále dle Laciny (2007) „*Měnové swapy zahrnující souběžné spotové a forwardové transakce s cizí měnou*“
5. Přijímání termínovaných vkladů, které souží k doladění likvidity na trhu

Dalším nástrojem monetární politiky jsou stálé facility, které jsou decentralizovaně spravovány jednotlivými centrálními bankami. Cílem centrálních bank je poskytovat a pohlcovat jednodenní likviditu přes noc, dále také určovat obecnou orientaci monetární politiky a uspořádat jednodenní tržní úrokové sazby. Jsou dvojího typu, a to mezní zápůjční facility a vkladová facility. Třetí, a poslední, nástroj monetární politiky představují minimální rezervy, vztahující se v ESCB na úvěrové instituce. Minimální rezervy ovšem nejsou z hlediska ECB primárně užívány jako nástroj monetární podpory. Jejich cílem je především podpora určení krátkodobých úrokových sazeb na mezibankovním trhu. (Lacina, 2007, s. 335 – 336)

Evropská centrální banka dle Laciny (2007) provádí své vlastní operace s nástroji v těchto krocích:

- „*Vyhlášení nabídkového řízení*“
- „*Příprava protistrany a podávání nabídek*“
- „*Shromáždování nabídek ESCB*“
- „*Přidělování a vyhlášení výsledků nabídkového řízení*“
- „*Potvrzení jednotlivých výsledků přidělení*“
- „*Vypořádání transakcí*“

Tabulka 1: Operace monetární politiky Eurosystemu

Operace měnové politiky	Druhy transakcí		Splatnost	Četnost	Postup
	Poskytování likvidity	Absorpce likvidity			
Operace na volném trhu					
Hlavní refinanční operace	Reverzní transakce		1. týden	Týdně	Standardní nabídkové řízení
Dlouhodobější refinanční operace	Reverzní transakce		3. měsíce	Měsíčně	Standardní nabídkové řízení
Operace jemného doladění	Reverzní transakce	Reverzní transakce	Nestandardizováno	Nepravidelně	Rychlé nabídkové řízení
	Měnové swapy	Příjem termínovaných vkladů			Dvoustranné postupy
		Měnové swapy			
	Přímé nákupy	Přímé prodeje		Nepravidelně	Dvoustranné postupy
Strukturální operace	Reverzní transakce	Vydávání dluhových cenných papírů	Standardizováno/ nestandardizováno	Pravidelně i nepravidelně	Standardní nabídkové řízení
	Přímé nákupy	Přímé prodeje		Nepravidelně	Dvoustranné postupy
Stálé facility					
Mezní zápůjční facilitita	Reverzní transakce		Jednodenní	Přístup dle uvážení protistrany	
Vkladová facilitita		Vklady	Jednodenní	Přístup dle uvážení protistrany	

Zdroj: Lacina, 2007, s. 343, vlastní zpracování

3.3. *Euro*

Euro, které má označení €, je oficiální společnou měnou členských států Evropské unie, které spadají do eurozóny. Mezi země, které přijaly euro za svou národní měnu, řadíme celkem aktuálně 19 států Evropy, kterými jsou: Belgie, Nizozemsko, Lucembursko, Německo, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Španělsko, Portugalsko, Řecko, Rakousko, Slovensko, Slovinsko, Kypr, Lotyšsko, Litva, Estonsko a Malta.

V roce 1998 rozhodla Evropská rada o 11 státech, které přijali společnou měnu k 1. 1. 1999 jako první. Stali se jimi: Belgie, Nizozemsko, Lucembursko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Německo, Rakousko, Portugalsko a Španělsko. Od roku 2001 používá za svou měnu euro i Řecko. Euro se také stalo oficiálním platidlem ve Slovinsku v roce 2007, na Kypru a Maltě k 1. 1. 2008. O rok později v roce 2009 přijalo euro i náš sousední stát Slovensko a k začátku roku 2011 využívá společnou měnu Estonsko. K 1. 1. 2014 se přidal k eurozóně i sousední stát Estonska Lotyšsko. Prozatím jako poslední stát euro přijala Litva, a to k 1. 1. 2015. Zbývajících 9 členských států EU nezavedlo euro jako svou národní měnu, jelikož nesplnili požadovaná ekonomická kritéria, a nebo si vyjednali dočasnou či trvalou výjimku. Mezi tyto státy patří: Česká republika, Dánsko, Bulharsko, Chorvatsko, Maďarsko, Polsko, Švédsko, Anglie a Rumunsko.

Společná měna EU je druhou nejpoužívanější měnou v oblasti mezinárodních transakcí a také patří k jedné z nejdůležitějších rezervních měn. Například, mnoho oficiálních měn afrických států je pevně navázáno právě na euro.

Předchůdcem eura byla měnová jednotka ECU. Ta byla uměle vytvořená jako koš měn členských zemí. Působila jako zúčtovací jednotka a rezervní měna, kterou používaly centrální banky v případě intervencí na devizovém trhu. (Euroskop, 2015)

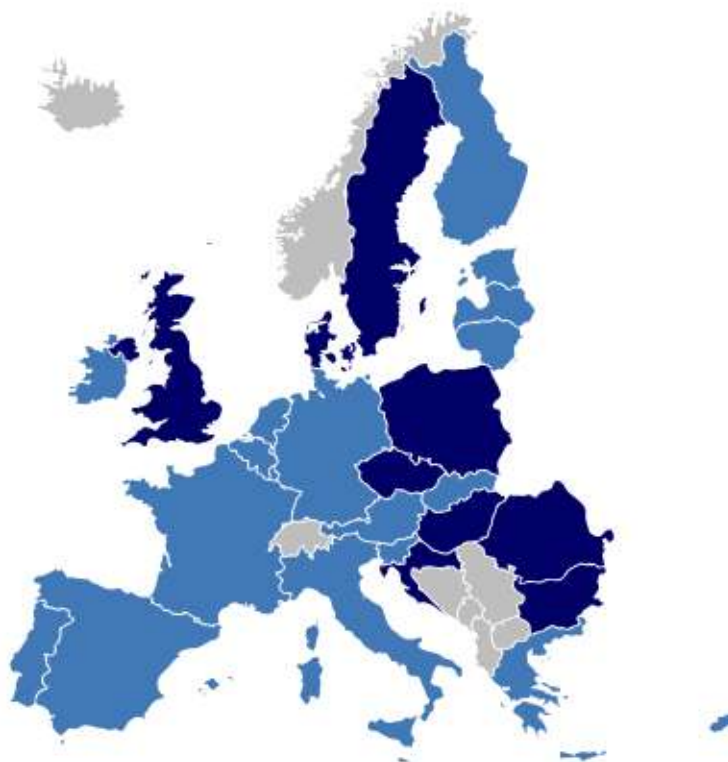
Zavedení měny euro se datuje na rok 1999, kdy začala 3. etapa Hospodářské a měnové unie. V tomto roce euro nahradilo uměle vytvořenou měnovou jednotku ECU. Nejprve se euro používalo pouze v platebním styku. Až v roce 2002 byly vydány první euro bankovky a euro mince. Eurobankovky jsou tisknuty v podobě 5, 10, 20, 50, 100, 200 a 500 eur. V každém členském státě jsou bankovky vždy stejné. Nelze na nich poznat, ze které centrální banky pochází. Oproti tomu mince mají vždy jednu stranu společnou a druhou stranu odlišnou, právě podle národní banky, která je vydává. Euro mince jsou rozděleny na 1 a 2 eura a to se dále dělí na 1, 2, 5, 10, 20, 50 centů. Celkově se euro dělí na 100 centů. Správcem této měny je Evropská centrální banka, která patří k jednomu

z orgánů Evropské unie. Ovšem emise bankovek a mincí si provádějí i národní centrální banky jednotlivých členských států. (Zavedení eura v České republice, 2015)

Obrázek 1 - Mapa Eurozóny

Mapa eurozóny 1999–2015

- Členský stát EU používající euro jako svou měnu
- Členský stát s jinou měnou, než je euro
- Země mimo EU

Zdroj: Evropská centrální banka, Evropský systém

Na obrázku je zobrazena mapa celé Evropy. Světle modře vybarvená políčka označují státy Evropy, které jsou součástí eurozóny a platí se tak na jejich území eurem. Tmavě modrá barva je použita na státy, které jsou součástí Evropské unie, ale nejsou členskými státy eurozóny. Šedivě vybarvené státy nejsou vůbec součástí Evropské unie.

Státy EU, které si vyjednaly výjimku o nepřijetí eura

- **Spojené království Velké Británie a Severního Irska**, které si vyjednalo trvalou výjimku o zavedení společné měny. Tato výjimka je zakotvená ve Smlouvě o EU a

je tedy pouze jen na Velké Británii, jestli se jednou rozhodne společnou měnu přijmout či ne. Spojené království odůvodňuje své nečlenství v eurozóně politickými důvody a značnou mírou euroskepticismu obyvatel. Euro má ve Velké Británii velmi nízkou podporu veřejnosti.

- **Dánsko** řeší obdobnou situaci jako Velká Británie. Svoji neúčast v eurozóně má garantovanou též Smlouvou o EU. Dánsko je ovšem členem v ERM II, ve kterém se dobrovolně zavázalo dodržení +/- 2,25 % flukтуаčního pásma. I v Dánském království panuje z hlediska veřejnosti značná míra euroskepticismu. Dánští občané nedůvěřují politické integraci a HMU se společnou měnou k tomu vede. V případě Dánska se též jedná zejména o politické důvody jeho neúčasti v eurozóně.
- **Švédsko**, jež na rozdíl od dvou předchozích zemí nemá vyjednanou trvalou výjimku ve Smlouvě o EU, nepřijalo euro především z politických důvodů. V referendu, pořádaném v roce 2003, se veřejnost ve Švédsku k přijetí eura postavili negativně. Ovšem Švédsko obhajuje svoji neúčast v eurozóně tím, že neplní kritérium veřejných financí.

Negativní postoj ke společné měně těchto tří zemí bohužel komplikuje celou situaci v eurozóně. Je zdrojem problémů jak pro samotnou Evropskou unii tak i pro tyto tři zmíněné země. Jedná se především o to, že tento projevený euroskepticismus se projevuje ve vnitřní i vnější nestabilitě EU. (Lacina, 2007, s. 255 – 290)

Další státy a území, které používají euro jako svou měnu

Euro jako svou národní měnu, nevyužívají pouze členské země EU, které tvoří eurozónu, ale existují i státy používající euro aniž by byly členy EU. Těmito státy jsou:

- **Monako, San Marino, Vatikán**, země, jež mají také právo razit vlastní euromince
- **Andorra**, která též může razit své vlastní euromince
- **Kosovo, Černá Hora**
- francouzská zámořská území **Svatý Bartoloměj, Saint-Pierre a Miquelon**
- **Akrotiri, Dhekelia** (Britské suverénní vojenské základny, které se nacházejí na ostrově Kypr) používají euro, jelikož jsou sladěny se zákony Kypru, který je členem eurozóny (Plchová, 2010, s. 168)

Státy, které mají svou národní měnu navázanou na euro

Existují také státy, které používají své měny, které jsou navázané na euro. Patří mezi ně:

- **Bulharsko**, které zatím neurčilo přesné datum vstupu do ERM II má navázanou svoji měnu na euro již od roku 1999
- **Bosna a Hercegovina** je v režimu pevného kursu navázaného na euro
- **Čad, Benin, Burkina Faso, Gabun, Guinea-Bissau, Kamerun, Kongo, Mali, Niger, Pobřeží Slonoviny, Rovnická Guiena, Senegal, Středoafriická republika a Togo**. Těchto 14 afrických zemí má navázaný svůj CFA frank na euro, jelikož dříve byl v pevném poměru navázán na francouzský frank
- **Francouzská Polynésie, Wallisa, Futuna a Nová Kaledonie** řeší obdobnou situaci jako 14 států střední a západní Afriky. Tyto země používají CFP frank, který byl před eurem navázán na frank francouzský.
- **Kapverdy, Komory, Svatý Tomáš a Princův ostrov** mají v pevném poměru své měny, kterými jsou kapverdské escudo, komorský frank a svatotomášská dobra, navázané na euro. (Plchová, 2010, s. 169)

Výhody Eura

Významnou výhodou společné měny je bezpochyby větší pokrok v evropské integraci, který se jednotnou měnovou politikou zpevní. Evropská integrací sčítá dohromady 290 milionů obyvatel a je tak největším likvidním a finančním trhem. Euro by se také v blízké budoucnosti mělo stát konkurenční měnou amerického dolaru jako světová rezervní měna, jelikož už je rozšířeno ve využívání v některých oblastech, jako například na trhu s obligacemi. Jednotná měna má též disciplinační vliv na hospodářskou politiku, zvláště na nárok střednědobých vyrovnaných veřejných rozpočtů a také na požadavek provádění strukturálních reforem, které podporují dlouhodobě udržitelný hospodářský růst. Dalším přínosem fungování společné měny je transparentnost a srovnatelnost cen v zemích eurozóny, protože je na první pohled jasné, které zboží či služba je dražší nebo naopak levnější. Mezi státy eurozóny tak odpadá kurzové riziko. Tato výhoda je podnětem ke zrychlení a zjednodušení přeshraničních plateb, které se vlastně stávají v podstatě vnitrostátními platbami. Využíváním nové měny se také výrazně sníží řady transakčních nákladů, počínaje náklady souvisejících s poplatky na vedení účtů či úplné odpadnutí výdajů na poplatky za dosavadní směnárenské operace. (Euroskop, 2016)

Nevýhody Eura

Bohužel společná měna sebou nepřináší pouze přínosy, ale i negativa či rizika. K podstatnému riziku patří neomezený pohyb kapitálu, který může mít za následek nebezpečí přelévání zdrojů z oblastí s nižší produktivitou do oblastí s produktivitou vyšší. Další nevýhodou je fakt, že směnný kurz a úrokové sazby nebude možné používat jako nástroj obchodní a měnové politiky. A také s přechodem na euro budou pro každý podnik znamenat i nové náklady spojené s adaptací na společnou měnu, včetně nákladů na přípravu managementu a zaměstnanců, informovanost klientů, informační materiály, zpracování dat či dalších podobných nákladů. Za další nevýhodu je považováno riziko z hlediska inflace. A samozřejmě negativní je i ztráta samostatné měnové politiky, protože přechodem z české koruny na euro zanikne pravomoc České národní banky provádět měnovou politiku. Ta bude vymezována Evropskou centrální bankou, ovšem nikoli podle aktuálních potřeb české ekonomiky, nýbrž z pohledu eurozóny jako celku. (Euroskop, 2016)

3.3. Hospodářská a měnová unie, Maastrichtská konvergenční kritéria

Vrcholným stádiem ekonomické integrace je sjednocení vnitřního trhu a vytvoření měnové unie. Tento poslední krok v integračním procesu je nazýván Hospodářská a měnová unie, se zkratkou HMU. Hospodářská a měnová unie probíhala ve třech etapách určených v již zmiňované Delorsově zprávě.

- První etapa začala 1. června roku 1990 a končila na konci roku 1993. Tato etapa měla za cíle zrušit mezi členskými státy veškerá omezení pohybu kapitálu, dosažení cenové stability, prosazení volného užívání uměle vytvořené jednotky ECU, sledování národních hospodářských politiky a koordinace politik fiskálních pomocí zvýšené spolupráce mezi centrálními bankami jednotlivých členských států.
- Druhá etapa se datuje od roku 1994 do roku 1998 a řešila užší koordinaci národních měnových politik a celkové posilování ekonomické konvergence. Přípravovalo se vytvoření Evropského systému centrálních bank a probíhal proces posilování nezávislosti centrálních národních bank. Dále se stabilizovala fluktuace měnových kurzů v Evropském měnovém systému. A samozřejmě, probíhala příprava na třetí, vrcholnou, fázi HMU.
- Třetí etapa, která stále ještě od roku 1999 probíhá, znamená přímé zavedení evropské společné měny, euro. Euro bylo nejprve zavedeno v bezhotovostním

styku a nahradilo tak uměle vytvořenou jednotku ECU². Až roku 2002 nastal průlom – euro se totiž stává společnou měnou i v hotovostním platebním styku. Dále v této fázi proběhlo nezvratné zakotvení měnových kurzů. Vznikl Směnný mechanismus měnových kurzů, dále jen ERM II.

Tuto podobu utváření HMU zpečetilo přijetí Smlouvy o Evropské unii dne 10. prosince 1991 v holandském Maastrichtu. Šlo o nejrozsáhlejší reformu primárního práva, která byla podepsána 7. února 1992 a jejím základem se stala tří-pilířová struktura EU. Od té doby používá Společenství název Evropská unie se zkratkou EU. (Lacina, 2007, s. 214 – 220)

Maastrichtská konvergenční kritéria

Každý členský stát EU se rovněž automaticky stává členem HMU. Není tomu jinak i u České republiky. Avšak aby se státy staly součástí eurozóny a vstoupily tak do třetí etapy HMU, musí splnit určitá kritéria. Tato kritéria se nazývají Maastrichtská konvergenční a jsou stanovená již ve Smlouvě o založení EU, která byla v Maastrichu podepsána 7. února roku 1992 a v platnost vstoupila 1. listopadu 1993.

1. Kritérium cenové stability

Toto kritérium spočívá v tom, že v dané zemi nesmí míra inflace překročit o více jak 1,5 procentního bodu průměrnou míru inflace, která je braná ze tří zemí s nejnižší mírou inflace.

2. Kritérium udržitelnosti veřejných financí

Kritérium udržitelnosti veřejných financí se dělí na dvě složky:

- Kritérium schodku veřejných financí, který nesmí překročit hranici 3% HDP.
- Kritérium veřejného dluhu, pro něž je hranice 60% HDP.

Obě složky fiskálního kritéria musí být udržitelně plněny najednou, aby celé toto kritérium veřejných financí mohlo být považováno za splněné.

3. Kritérium směnného kurzu

² ECU = jednotka vytvořená jako koš měn členských zemí. Fungovala jako zúčtovací jednotka a také jako rezervní měna, kterou používaly centrální banky v případě intervencí na devizovém trhu

Členský stát by se měl alespoň dva roky před vstupem do eurozóny účastnit Evropského měnového systému, bez porušení $\pm 15,0$ procentního flukтуаčního pásma a devalvace centrální parity.

4. Kritérium dlouhodobých úrokových sazeb

Pro toto kritérium je důležité, aby dlouhodobá úroková sazba dané země v průběhu jednoho roku před vstupem do měnové unie nepřekročila o více než dva procentní body průměr tří zemí Evropské unie, které dosáhly nejlepších výsledků v oblasti cenové stability. (Plchová, 2010, s. 179 – 182)

3.4. *Charakteristika vybraných zemí eurozóny*

Vstup Německa do Evropské unie

Německo je součástí evropské integrace již od jejího počátku. Patří k jednomu ze šesti zakládajících členských států, které stály u zrodu dvou evropských společenství založených roku 1957. Evropského hospodářského společenství, dále jen EHS a Evropského společenství pro atomovou energii, zkráceně EUROATOM. Před těmito sdruženími se také účastnilo, stále s ostatními pěti stejnými státy, Evropského společenství uhlí a oceli, vzniklého v roce 1952. Německá spolková republika patřila společně s Francií k hlavním poválečným aktérům celé evropské integrace. Je součástí eurozóny od roku 1999 a také schengenského prostoru od roku 1985. Jelikož má Německo nejvíce obyvatel ze všech zemí EU, má se svými 99 poslanci největší zastoupení v Evropském parlamentu. Co se týče Rady Evropské unie, tam na Německo připadá 29 hlasů. Ekonomika této nejlidnatější země EU patří k třetí největší na světě. (Euroskop, 2015)

Politický systém Německa

Podle oficiálního názvu, kterým je Spolková republika Německo, je Německo označováno jako spolková republika, která je složená z 16 spolkových zemí: Bádensko - Württembersko, Bavorsko, Berlín, Braniborsko, Brémy, Dolní Sasko, Hamburk, Hesensko, Meklenbursko - Přední Pomořansko, Severní Porýní - Vestfálsko, Porýní - Falc, Sársko, Sasko, Sasko - Anhaltsko, Šlesvicko - Holštýnsko a Durynsko. Hlavou státu je sice prezident, jež má ale spíše ceremoniální pravomoci a zastupuje zemi navenek. Prezidenta volí na jeho pětileté období Spolkové shromáždění, které je tvořeno poslanci Spolkového shromáždění a Spolkové rady. Zákonodárnými orgány jsou Spolkový sněm neboli

Bundestag, jehož členové jsou voleni ve volbách každé čtyři roky, a Spolková rada, německy Bundesrat, která zahrnuje 69 členů, jež zastupují právě 16 zmíněných spolkových zemí. Z těchto zemí je volen spolkový kancléř, který je tak hlavním aktérem státu. Do této funkce je jmenován prezidentem. Od roku 2005, 22. prosince, tuto funkci zastupuje všem známá Angela Merkelová, zástupkyně z Křesťansko demokratické unie (CDU). Ve Spolkovém sněmu jsou dále od roku 2013 zastoupeny politické strany: Křesťansko demokratická unie, Křesťansko sociální unie (CSU) a Sociálně demokratické strany, zkráceně SPD. (Euroskop, 2015)

Otázka rozšiřování Evropské unie

Co se týče rozšiřování Evropské unie, Německo se k této otázce staví pozitivně. Od samého počátku se v prohlubování a rozšiřování evropské integrace projevovalo velmi kladně. Je jediným členským státem evropské integrace, který ve své politice tradičně spojoval podporu prohlubování a rozšiřování EU. Společně s Francií prosazovalo Německo mezivládní konferenci o politické unii, která se nakonec konala v Maastrichtu. Zde iniciovaly vytvoření společné zahraniční a bezpečnostní politiky, institutu evropského společenství a evropské politiky v oblasti vnitra a spravedlnosti. Německá politika také vždy podporovala nadnárodní prvky integrace, například posilování role Evropské komise a Evropského parlamentu. Německo se také od začátku výrazně zasazovalo o přijetí členských států Evropského sdružení volného obchodu (ESVO), jehož původními členy bylo Švédsko, Norsko, Dánsko, Rakousko, Švýcarsko, Portugalsko a Velká Británie.

V současné době je aktuální otázkou v oblasti dalšího rozšiřování EU přístup západobalkánských států a Turecka. Německo k této situaci přistupuje opět kladně, ovšem za určitých podmínek. Západobalkánské státy by před vstupem do EU musely nejprve provést zásadní reformy především v oblasti soudnictví a správy, jež probíhají dle německého názoru příliš pomalu a povrchně. Pokud jde o členství Turecka v EU, Německo se v tomto případě rozděluje v názoru na dvě části. Německá politická strana CDU je proti přístupu Turecka k EU, jelikož definuje hranice Evropy tak, že Turecko už do Evropy nespadá. Oproti tomu politická strana SPD, která takto radikálně nestanovuje hranice Evropy, zastává názor, že každý evropský stát se může stát členem EU. (Euroskop, 2015)

Role Německa v Evropské unii

Spolková republika Německo je již od samého počátku součástí evropské integrace. Do značné míry má evropeizovanou identitu. Její politický systém a integrační politika formují roli, kterou Německo zaujímá v EU. Dá se tak říci, že mezi Německem a Evropskou unií se prakticky utvořil symbiotický vztah.

Díky tomuto postavení je zřejmé, že Německo je součástí všech úrovní EU, na kterých je schopno se aktivně pohybovat a zapojovat. Politika německé země velmi činně ovlivňovala integrační proces exportem svého způsobu politiky, výstavby a podpory evropských institucí. Zpětně to tak podporovalo postavení Německa v rámci jakéhosi cyklu institucionálního a systémového umocnění. (Euroskop, 2015)

Vstup Slovenské republiky do Evropské unie

Slovenská republika vstoupila do Evropské unie 1. května roku 2004 společně s dalšími devíti státy, mezi nimiž byla i Česká republika. Na rozdíl ale od ČR je už Slovensko součástí eurozóny. V Evropském parlamentu ho zastupuje 13 poslanců a v Radě EU na něj připadá 7 hlasů. Česká republika má oproti Slovensku 21 poslanců v parlamentu a 12 hlasů v Radě.

První snaha o přidružení se k Evropské unii sahá v případě Slovenské republiky do devadesátých let dvacátého století. V té době bylo Slovensko ještě součástí ČSFR, která v roce 1991 podepsala Asociační dohodu neboli Evropskou dohodu o přistoupení ČSFR tehdy ještě k Evropskému společenství. Rozpadem na dva samostatné státy byl však integrační proces do EU pozastavený, jelikož Asociační dohoda nebyla ratifikována.

Druhý pokus, který je datovaný na rok 1993, se stal již pro Slovensko úspěšným. V tomto roce byla Evropským parlamentem v Luxemburgu ratifikována Asociační dohoda. Oficiální žádost vstupu Slovenské republiky do EU byla odevzdaná v roce 1995 prostřednictvím tehdejšího premiéra Vladimíra Mečiara přímo francouzskému prezidentovi.³ V daném roce obdrželo Slovensko tzv. Bílou knihu, která byla jakousi přípravou pro integraci do vnitřního trhu EU. Ovšem v roce 1997 nastal malý zádrhel, kdy Slovenská republika nebyla dle koncepce zařazena k rozšíření EU z důvodu nesplnění politických kritérií a nedostatečného respektování lidských práv a demokracie. Avšak po parlamentních volbách, které proběhly v roce 1998, se vstup do EU stal pro Slovensko

³ Tehdejším francouzským prezidentem byl Jacques Chirac

realizovatelným, jelikož tyto volby znamenaly na dané politické scéně velkou změnu, což Evropská unie považovala za velmi pozitivní. Do Národní rady Slovenské republiky byly zvoleny tyto strany:

- HZDS - Hnutie za demokratické Slovensko
- SDK - Slovenská demokratická koalícia
- SDL - Strana demokratickej ľavice
- SMK-MKP - Strana maďarskej koalície - Magyar Koalíció Pártja
- SNS - Slovenská národná strana
- SOP - Strana občianskeho porozumenia.

Premiérem se po těchto volbách stal Mikuláš Dzurinda a hned po první oficiální návštěvě v Bruselu bylo dohodnuto vytvoření „Pracovní skupiny na vysoké úrovni Evropské komise – Slovensko“. Hlavní záměr vytvoření této Pracovní skupiny byla pomoc Slovensku v procesu příprav o zapojení se k Evropské unii. Na základě pravidelných zpráv, především pak té závěrečné, byla ze strany EU Slovenská ekonomika považována za fungující s předpokladem čelit konkurenci a trhovým silám v Evropské unii.

Dále už tedy od roku 2000 začaly první předvstupní rozhovory mezi Slovenskou republikou a EU a v prosinci roku 2002 ukončila v Kodani Evropská rada přístupové jednání. Na Slovensku o přistoupení k evropské integraci rozhodli občané na základě referenda, pořádaného 16. – 17. května roku 2003. V tomto referendu se občané Slovenska vyslovili pozitivně o vstupu do EU. Z celkového počtu voličů, což činilo 52,15 %, bylo pro vstup do Evropské unie celých 92,46 % a proti pouze 6,2 %. (Rovná, 2007, 245 – 250)

Politický systém

Slovensko je stejně jako ČR unitárním státem a parlamentní republikou. Oproti České republice má avšak Slovensko pouze jednokomorový parlament, který sčítá 150 poslanců, volených na 4 roky. Oficiální název slovenského parlamentu je Národní Rada Slovenské republiky a je složena z politických stran:

- SMER – sociálna demokracia (SMĚR – SD)
- Kresťanskodemokratické hnutie (KDH)
- OBYČAJNÍ ĽUDIA a nezávislé osobnosti (OL a NO)
- MOST-HÍD (MOST-HÍD)
- Slovenská demokratická a kresťanská únia – Demokratická strana (SDKÚ-DS)

- Sloboda a solidarita (SaS)

Hlavou státu je prezident, který je volen v přímých volbách na pětileté období. Současným prezidentem je Andrej Kiska, který vyhrál ve volbách v roce 2014 nad Robertem Ficem. Ovšem nejvyšším státním orgánem výkonné moci je stejně jako v ČR Vláda SR, jejímž předsedou je od roku 2012 Robert Fico, který je zároveň předsedou levicové politické strany SMĚR – sociálna demokracia. (Rovná, 2007, 253 - 255)

Otázka rozšiřování Evropské unie

Jelikož je Slovenská republika součástí EU teprve od roku 2004, v otázce dalšího rozšiřování se zaobírá pouze přístupem států západního Balkánu a Turecka. V případě přistoupení států západního Balkánu se Slovensko stává zastáncem tohoto rozšiřování. Členství Turecka v EU je z hlediska Slovenska vnímáno více problematicky, podobně jako je tomu v Německu. Oficiální vládní pozice Slovenské republiky turecké členství schvaluje a podporuje, oproti tomu se na politické scéně negativně staví k této otázce Křesťanskodemokratické hnutie a Slovenská národná strana. (Euroskop, 2015)

Zhodnocení situace Slovenska od vstupu do EU a eurozóny

Slovensko, stejně jako Česká republika, přistoupilo do Evropské unie k 1. 5. 2004. S Českou republikou je spojuje ale mnohem více než jen datum vstupu. Tyto dvě země totiž od svého rozdělení v roce 1993 zaujaly pozitivní postoj k evropské integraci a jejich hlavním politickým i ekonomickým cílem je stát se součástí Evropského společenství. Přes to, že po rozdělení Československa měla Slovenská a Česká republika odlišné ekonomické a politické podmínky, načasování jejich postupu směrem do Evropské unie byl téměř totožný. Pouze vyjednávání o vstupu do EU bylo s Českou republikou zahájeno dříve, téměř o dva roky.

Tím, že Slovenská i Česká republika vstoupila do Evropské unie, zavázaly se obě země, že v budoucnu, po splnění všech žádoucích podmínek, přijmou společnou evropskou měnu euro. V tomto kroku Slovensko Českou republiku předběhlo. Slovensko si zadalo jako cílový termín přijetí společné měny rok 2009, který dodržela. Slovensko je tak členem eurozóny od 1. 1. 2009. Oproti tomu Česká republika svůj prvoplánový termín nedodržela. Nejprve si totiž nastolila termín přijetí eura na roky 2009 až 2010. Poté ovšem ze strany ČR zájem o společnou měnu ochladl a tento předpokládaný termín posunula na období

2012 až 2013 a posléze bylo konkrétní cílové datum vstupu ČR do eurozóny úplně zrušeno a v současné době se pouze spekuluje o roce 2020. (Rovná, 2007, s. 256 - 258)

Tabulka 2: Postup integrace České republiky a Slovenské republiky do Evropské unie v datech

Postup integračního procesu	Česká republika	Slovenská republika
Podpis Evropské dohody o přidružení k EU	4. 10. 1993	4. 10. 1993
Vstup v platnost Evropské dohody o přidružení k EU	1. 2. 1995	1. 2. 1995
Podání přihlášky ke členství v EU	17. 1. 1996	27. 6. 1995
Zahájení jednání o vstupu do EU	31. 3. 1998	15. 2. 2000
Podepsání Smlouvy o přistoupení k EU	16. 4. 2003	16. 4. 2003
Schválení referendem Smlouvy o přistoupení k EU	13. - 14. 6. 2003	16. - 17. 5. 2003
Vstup do EU	1. 5. 2004	1. 5. 2004
Vstup do eurozóny	neurčeno	1. 1. 2009

Zdroj: vlastní zpracování

Bohužel Slovensko si svůj vstup do eurozóny svým způsobem načasovalo trochu nešťastně. Zhruba rok po jeho vstupu do měnové unie propukla krize v eurozóně, která setrvává dodnes. Nastartování této krize ovlivnila dluhová situace Řecka, která se objevila na přelomu let 2009 a 2010. Poté se přidaly k Řecku další čtyři země, které byly krizí nejvíce postiženy. Jsou to Irsko, Portugalsko, Kypr a Španělsko. Krizová situace tak ovlivnila celkově členské státy nejen eurozóny, ale i samotné Evropské unie. Ostatní státy totiž přispívají jakousi finanční podporou, formou poskytování zvýhodněných finančních úvěrů s nižší úrokovou sazbou a delší dobou splatnosti. Ovšem pokud státy, které tuto podporu čerpají, nebudou schopny úvěry splatit v dané době, státy poskytující tuto podporu by utrpěly značné finanční ztráty, jež by se projeví i v dané ekonomice členské země. Slovenská republika, jakožto člen měnové unie, se tudíž podílí velmi významně na pomoci krizí postižených států, a to prostřednictvím Evropského nástroje finanční stability 0,99 procenty a 0,82 procenty pomocí Evropského mechanismu stability. Evropský mechanismus finanční stabilizace sice v roce 2013 ukončil svou činnost, ale Evropský mechanismus stability bude nadále existovat, jež je trvalým nástrojem pro pomoc členským zemím eurozóny v závažných problémech z hlediska hospodářství. Evropský mechanismus stability má celkovou finanční kapacitu 700 mld. eur a podíl na zárukách za

záchranné úvěry pro Slovenskou republiku je stanoven na 0,82 %. Pokud by nastal případ vyčerpání celé této finanční kapacity, mohou se záruky poskytnuté Slovenskem vyšplhat až na 5,77 mld. eur. Samozřejmostí je i navyšování finanční kapacity v případě potřeby, což by pro Slovensko znamenalo i zvyšování hodnot záruk. Je tedy zřejmé, že pokud by se krize v eurozóně i nadále pokračovala a prohlubovala, pro Slovenskou republiku by to mělo daleko více negativní dopad než pro Českou republiku, která zatím členem měnové unie není.

V současné době se již dá zhodnotit situace na Slovensku, jaké přínosy či negativa sebou vstup do Evropské unie přinesl. Mezi důležité výhody, které ovlivnily hospodářství Slovenské republiky, patří:

- Volný pohyb osob, služeb, zboží a kapitálu
- Nové podnikatelské příležitosti
- Vzájemný obchod mezi Slovenskou republikou a členy EU
- Zrušení celních nákladů, pasové kontroly a zavedení ochrany hranic
- Rozvoj spolupráce s výrobci EZ, to znamená celkově zvýšení exportních možností
- Možnost zahraničního kapitálu a čerpání finančních prostředků z fondů EU
- Zrychlení a zjednodušení cestování, rozšíření pracovních možností
- Upevňování tržního hospodářství
- Posílení důvěryhodnosti a mezinárodního postavení samotné republiky
- Upevnění demokratického systému
- Zvýšení bezpečnosti a životní úrovně obyvatelstva
- Zvýšení vzdělanosti možností studia v zahraničí a uznávání kvalifikace, což má za následek i lepší uplatnění na trhu práce
- Zachování identity národa a čerpání z kulturního, historického a společenského dědictví
- Vzestup konkurence má za následek vyšší kvalitu, lepší ceny
- Možnost pracovat v institucích Evropské unie
- Posílení práv spotřebitele
- Lepší podpora malých a středních podnikatelů

Bohužel zapojení do evropské integrace sebou nenesl jen výhody, ale i určitá negativa. K těmto zásadním nevýhodám se řadí především:

- Možnost odlivu kvalifikované pracovní síly

- Slovenské výrobky musí splňovat určitá pravidla a technické normy vydané EU
- Jazykové bariéry
- Finanční zátěž na slovenskou ekonomiku v podobě příspěvků do strukturálních fondů a jiných mechanismů spojených s EU a eurozónou
- Ztráta celních výnosů
- Částečná ztráta národní identity a určitých kompetencí například v celní a obchodní politice

Přesto, že existují určitá negativa vstupu do Evropské unie, určitě převažují spíše výhody. Některé vyjmenované nevýhody mají i svou druhou stránku a jsou kompenzovány jinými přínosy, takže pak nakonec převažují určitě přínosy vstupu do evropské integrace. Navíc EU má již 28 členských států Evropy a z toho vyplývá, že kdyby se Slovensko nestalo jejím členem, byla by to jedna z mála zemí Evropy a situace uvnitř i vně státu by byla určitě komplikovanější ať už z hlediska politického, ekonomického, tak i společenského. (Newton College, 2013, str. 29 – 34)

4. ANALÝZA MAASTRICHTSKÝCH KONVERGENČNÍCH KRITÉRIÍ A EKONOMICKÉ SLADĚNOSTÍ S EUROZÓNOU PRO ČR

4.1. Vývoj HDP v ČR

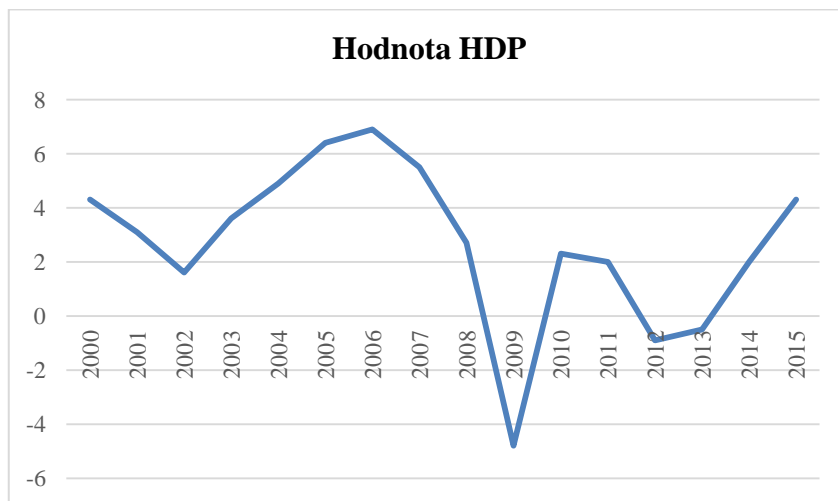
Hrubý domácí produkt, dále jen HDP, je jedním ze základních makroekonomických ukazatelů každé země vyjadřovaný v peněžních jednotkách. Je důležitý zejména pro měření výkonosti celé národní ekonomiky. HDP se vypočítá jako celkový souhrn statků a služeb, které byly nově vyprodukovány na určitém území za dané období, obvykle za jeden rok. Jedná se tedy o součet spotřeby, investic, vládních nákupů a vývozu očištěného o dovoz. (Peníze, 2016)

Co se týče makroekonomické oblasti HDP, pro Českou republiku se stal zlomovým rokem rok 2000, který přinesl situaci, kdy se úroveň ekonomiky, měřená právě hrubým domácím produktem, dostala nad úroveň z roku 1989. Teprve tedy po zhruba deseti letech se tak podařilo vyrovnat útlum ekonomické aktivity, kterým Česká republika procházela v devadesátých letech. V posledním desetiletí minulého století se hodnoty HDP za Českou republiku často objevovali pod úrovní nuly až na léta 1995 a 1996, kdy bylo HDP na poměrně vysokých hodnotách – a to 6,2 % a 4,3 %. Bohužel od roku 1997 HDP zase rapidně pokleslo do záporných hodnot až do roku 1999, kdy se hodnoty opět dostaly nad nulu, avšak byly stále nízké a nepřesáhly 2 %. Tento útlum ekonomické aktivity byl způsobený především rozsáhlými systémovými a též i společenskými změnami, které nastaly po převratovém roce 1989. Bylo to zapříčiněno například malou a velkou privatizací či restitucemi, restrukturalizacemi a technologickými modernizacemi, umožněné zprvu domácími úvěry a zadruhé zahraničními investicemi, které se staly přílivem pro českou ekonomiku po otevření země právě v devadesátých letech po sametové revoluci. (Newton College, 2013, str. 13 – 17)

Na přelomu tisíciletí se navíc Česká republika již připravovala na vstup do Evropské unie, od kterého se očekávalo razantní zlepšení růstu ekonomiky. Makroekonomické prostředí se po vstupu určitě zlepšilo, především se odrazilo v rychlejším růstu HDP. Následující graf znázorňuje přehled hodnot HDP za jednotlivá léta v období od roku 2000 až do současnosti. V příloze 1 je pak vložena podrobná tabulka

s hodnotami HDP i v peněžním provedení v běžných cenách a také přepočtení HDP na 1 obyvatele též uvedené v běžných cenách.

Graf 1: Vývoj HDP v ČR od roku 2000 do roku 2015

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Z grafu je patrné, že v roce 2004, kdy ČR přistoupila, byl zaznamenán hospodářský růst oproti předešlým létům, ovšem nebyl až tak razantní, jaký se očekával. Bohužel, na konci roku 2008 se na hospodářském růstu začala podepisovat globální finanční a ekonomická krize a celkově hospodářský růst, HDP nevyjímaje, byl utlumen. V roce 2009 dosáhl dokonce minusové hodnoty. Od roku 2010 začalo HDP zase pozvolna růst, ale v roce 2012 a 2013 zase prudce klesl pod nulovou hodnotu. Ovšem roku 2014 se dostal zase na kladné hodnoty a v roce 2015 výrazněji stoupl na hodnotu 4,3 %, což naznačuje, že ekonomika se stává stabilnější a v budoucích letech by mohl tento makroekonomický ukazatel dosahovat stále vyšších hodnot.

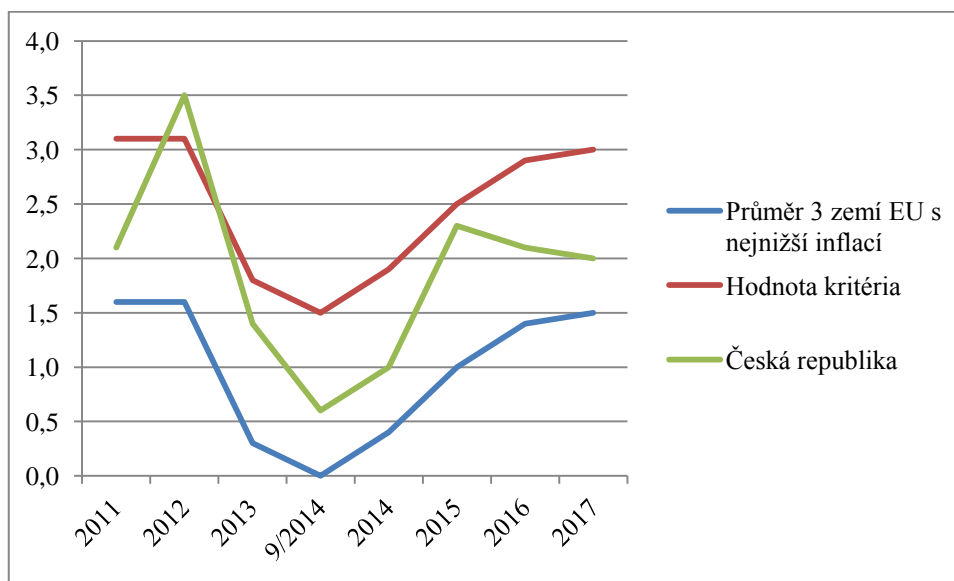
4.2. Aktuální plnění Maastrichtských konvergenčních kritérií Českou republikou

V této kapitole se práce bude zabývat aktuálním vyhodnocením plnění jednotlivých kritérií. Tato kritéria se sledují k posouzení stupně udržitelné konvergence České republiky s eurozónou.

1. Kritérium cenové stability

S plněním tohoto kritéria nemá Česká republika v současnosti žádný problém. Výhled pro roky 2015 až 2017 vypadá velmi příznivě, je i nadále charakterizován jen mírnou inflací, která by měla zajistit plnění tohoto kritéria pro již zmíněné roky.

Graf 2: Harmonizovaný index spotřebitelských cen

Zdroj: Ministerstvo financí ČR, vlastní zpracování

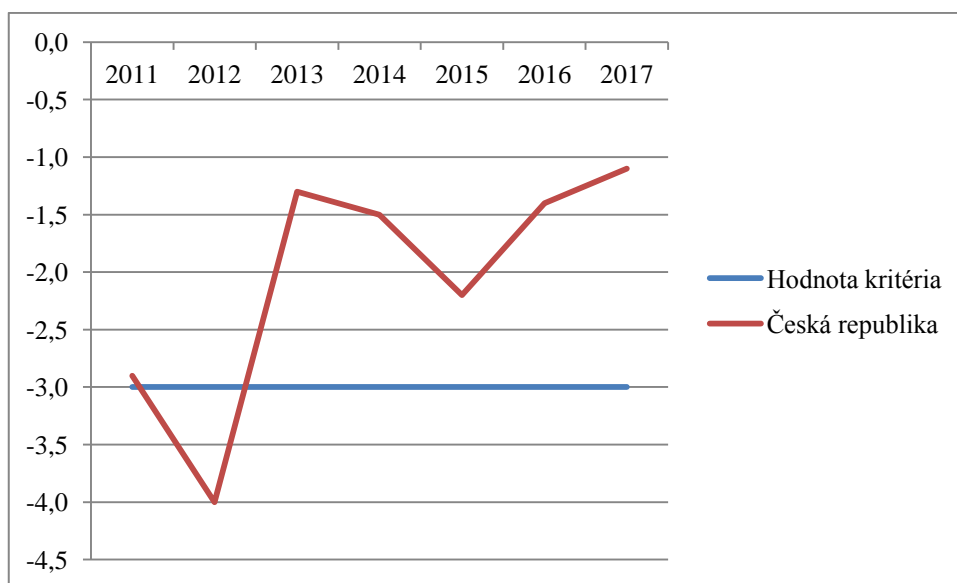
Z uvedeného grafu lze vyčíst, že plnění tohoto kritéria Česká republika dosahuje dlouhodobě, minimálně od roku 2011. Sice v roce 2012 se hodnota České republiky pohybovala již za hranicí, díky zvýšení obou sazeb daně z přidané hodnoty, které vešly v platnost 1. 1. 2013, dosáhla již v tomto roce míra inflace jen 1,4 %. V roce 2014 tato hodnota opět klesla, čemuž pomohlo používání měnového kurzu jako dalšího nástroje měnové politiky. Pro roky 2015 až 2017 jsou předběžně vypočteny hodnoty 2,3, 2,1 a 2, které zajistí i nadále plnění kritéria cenové stability. (Ministerstvo financí ČR, 2014)

2. Kritérium stavu veřejným financí

I toto kritérium Česká republika v roce 2014 plnila. V oblasti schodku veřejných financí směřuje strategie vlády k hodnotám deficitu 2,2 % HDP v roce 2015, v roce 2016 k 1,4 % HDP a výhledově 1,1 % HDP i v roce 2017. Je tak zřejmé, že do budoucna by Česká republika neměla přesáhnout hranici 3 % veřejného schodku a tudíž tak i nadále toto podkritérium plnit. V druhé oblasti tohoto kritéria si Česká republika též vede stabilně,

jelikož poměr vládního dluhu k HDP se v ČR vždy nacházel pod hranicí 60 %, jak kritérium stanovuje. Za rok 2014 byl zveřejněn dluh ve výši 43,8 % HDP, což znamená, že ČR má v této oblasti jistou rezervu. Oproti roku 2013 navíc ještě klesl vládní dluh o 2,0 p. b., tudíž výhledově to vypadá na stálý pokles. V následujících dvou grafech je znázorněn vývoj těchto dvou podkritérií od roku 2011. Je zde též zobrazena prognóza vývoje těchto kritérií do roku 2017.

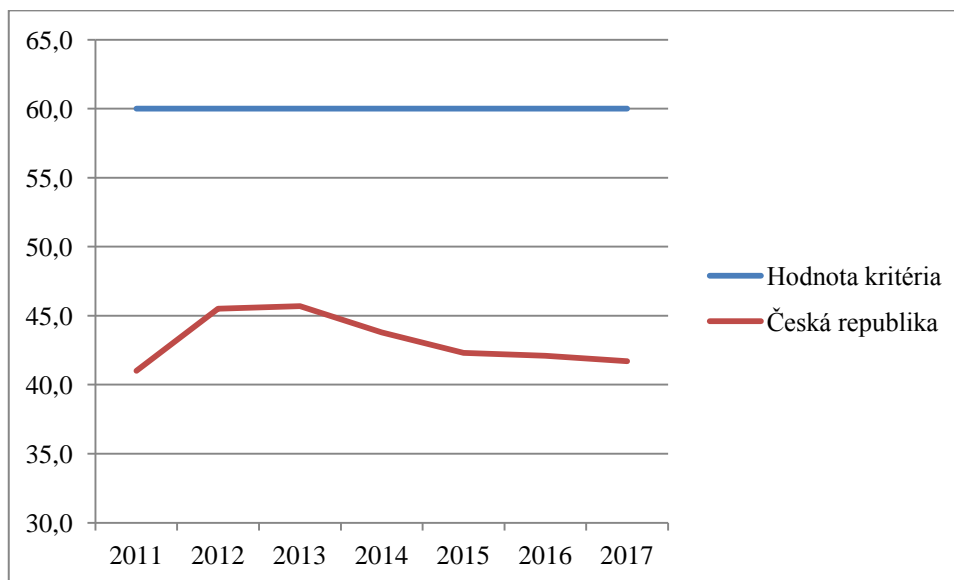
Graf 3: Saldo sektoru vládních institucí

Zdroj: Ministerstvo financí ČR, vlastní zpracování

Na základě tohoto grafu je zřejmé, že s touto oblastí kritéria stavu veřejných financí též nemá Česká republika problém, opět až na rok 2012. Tento rok byl ovšem jen výjimkou, jelikož se zde odrážely jednorázové vlivy, které tuto hodnotu výrazně ovlivnily. Jednalo se nejvíce o finanční kompenzaci majetkového vyrovnání České republiky jakožto státu s církvemi. V letech 2013 a 2014 se vše dostalo zase do normálu. Ke zlepšení deficitu v roce 2013 pomohly dočasné úpravy daně z příjmu fyzických osob a zvýšení obou sazeb DPH. Dle současných odhadů by pro roky 2015 až 2017 měly být hodnoty stále v normě a je tudíž i nadále očekáváno plnění tohoto podkritéria. (Ministerstvo financí ČR, 2014)

Graf 4: Dluh sektoru vládních institucí

Zdroj: Ministerstvo financí ČR, vlastní zpracování

Dle údajů z grafu lze jasně říci, že Česká republika toto podkritérium plní i s jistou rezervou od roku 2011. Jedině v roce 2012 a 2013 jsou hodnoty o něco vyšší, jelikož v těchto letech došlo k globální finanční krizi a proto i rozpočty vládních institucí byly charakterizovány vyššími deficity. Nicméně radikální propad nenastal a v roce 2014 hodnoty opět začaly klesat a klesání se dá předpokládat i pro roky 2015 až 2017. Celkové zadlužení vládního sektoru České republiky je stále relativně nízké i v porovnání s průměrem Evropské unie. Bohužel rezervu, kterou si ČR zatím stále drží, by mohl ovlivnit fakt, že obyvatelstvo ČR stárne. Bylo by tedy dobré pokračovat v důchodových reformách i přesto, že již významná opatření v této oblasti byla provedena. (Ministerstvo financí ČR, 2014)

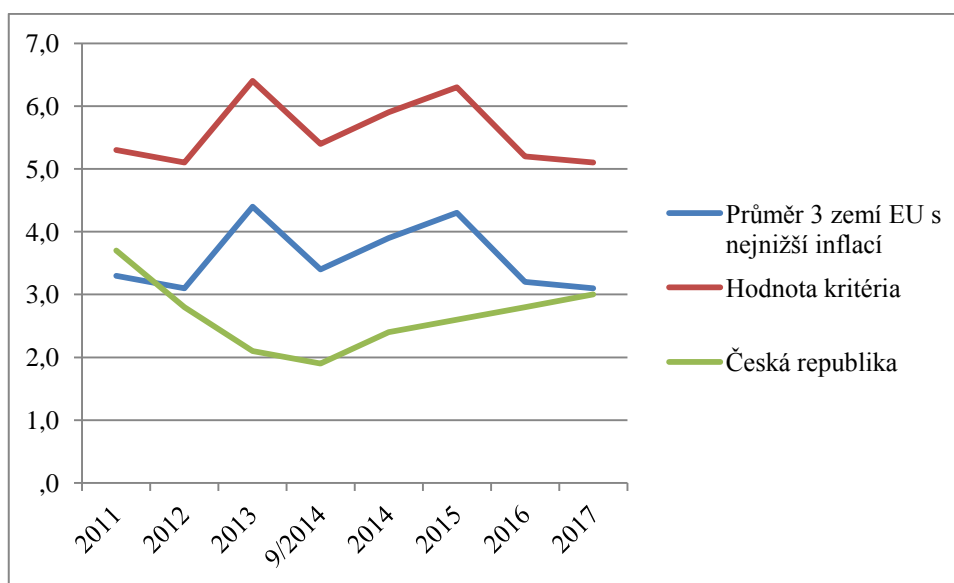
3. Kritérium účasti v mechanismu směnných kurzů

Toto kritérium je závislé na vstupu České republiky do mechanismu směnných kurzů neboli ERM II. Jelikož se tohoto mechanismu Česká republika ještě stále neúčastní, není možné zhodnotit stabilitu měnového kurzu. V této části lze pouze provádět hodnocení na základě analytické roviny. V příloze č. 1 je uveden graf, který zobrazuje vývoj kurzu české koruny vůči euru od roku 2010 do března roku 2016. (Ministerstvo financí ČR, 2014)

4. Kritérium konvergence úrokových sazeb

Co se týče posledního kritéria, dlouhodobé úrokové sazby České republiky byly vyhodnoceny v září roku 2014 jako šesté nejnižší v Evropské unii, z čehož vyplývá, že plnění tohoto kritéria není pro naši zemi žádným problémem. Ve střednědobém výhledu lze tedy i nadále jeho plnění považovat za velmi vysoce pravděpodobné.

Graf 5: Dlouhodobé úrokové sazby pro konvergenční účely

Zdroj: Ministerstvo financí ČR, vlastní zpracování

V období 2011 – 2014 měly roční průměrné dlouhodobé úrokové sazby ČR pro konvergenční účely klesající tendenci. V současné době toto kritérium Česká republika plní se značnou rezervou a výhledově ho bude plnit zřejmě i nadále, i když s jistou mírou nejistoty vzhledem k aktuální situaci a ne zcela vyřešených problémů v eurozóně a geopolitickým rizikům. Situaci v Evropě teď zatěžuje nastalá finanční a dluhová krize v Řecku a současně i příliv imigrantů do států Evropské unie. (Ministerstvo financí ČR, 2014)

4.2. Vyhodnocení současného stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou

Vyhodnocení současného stupně ekonomické sladění České republiky s eurozónou je též velmi důležitým krokem ke stanovení data o přijetí společné měny. V této kapitole se totiž práce zaměří především na dvě analýzy, dle kterých se ekonomická sladění s eurozónou posuzuje.

První analýza se nazývá cyklická a strukturální sladění, která vypovídá o velikosti rizika rozdílného vývoje ekonomiky ČR vůči eurozóně. Tato analýza se posuzuje na základě několika oblastí, kterými jsou:

- Cyklická sladění ekonomické aktivity
- Struktura ekonomické aktivity
- Nominální úrokové sazby
- Kurz národní měny
- Obchodní a vlastnická provázanost
- Finanční sektor
- Struktura finančních aktiv a pasiv českých nefinančních podniků a domácností
- Vliv měnověpolitických sazeb na klientské sazby
- Inflace
- Vývoj na finančních trzích
- Stupeň euroizace

V oblasti cyklické sladění ekonomické aktivity České republiky je poukazováno na zvýšení korelace s eurozónou. Obdobně se vyvíjí i aktivita v průmyslu či vývozu. Domácí ekonomika je s tou evropskou velmi silně obchodně provázána a vykazuje tak vysoký stupeň cyklické sladění, která by měla přetrvat i v podnicích běžného vývoje. Struktura ekonomické aktivity ČR by se měla podobat té v eurozóně zejména kvůli tomu, že čím vyšší bude tato podobnost, tím nižší bude riziko výskytu nesouměrných hospodářských šoků. Bohužel rozdíly ve struktuře české ekonomiky vůči té evropské se postupně prohlubují a to zejména díky, že česká ekonomika inklinuje k relativně vysokému podílu průmyslu a naopak nižšímu podílu služeb, což ve srovnání s eurozónou může znamenat nebezpečí asymetrických šoků. Proto je důležité z tohoto hlediska vnímat riziko z přijetí společné měny. Oblast českých úrokových sazeb je naopak od struktury velmi

příznivá. Rozdíl mezi českými sazbami a sazbami eurozóny je dlouhodobě velmi nízký, což je pro naši zemi výhodou z hlediska přijetí společné měny. Navíc úrokový rozdíl mezi českými a německými dlouhodobými úrokovými sazbami je oproti ostatním nečlenským zemím eurozóny na výrazně nižší úrovni. Dalším indikátorem pro sdílení společné měny je kurz národní měny. Tento kurz by měl mít dlouhodobě podobný pohyb k euru a také vůči referenční třetí měně. Kurz naší měny se výrazně stabilizoval lehce nad hranicí 27 CZK/EUR po přijetí kurzového závazku České národní banky. Tato stabilizovaná situace kurzu vedla ke zvýšení korelace české měny k americkému dolaru vůči kurzu eura k americkému dolaru. Pro českou republiku je eurozóna partnerem pro 64 % vývozu a 61 % dovozu, což představuje v oblasti obchodní a vlastnické provázanosti srovnatelnou či vyšší úroveň než v ostatních státech stojících mimo eurozónu. Co se týče velikosti finančního sektoru, v České republice je bohužel dosud zřetelně menší ve srovnání s eurozónou. Hloubka finančního zprostředkování, která je měřena podílem aktiv finančních institucí k HDP, se vyskytuje na přibližně čtvrtinové úrovni oproti eurozóně. Oproti tomu struktura finančních aktiv a pasiv českých nefinančních podniků a domácností se víceméně přibližuje zemím eurozóny, i když stále ještě vykazuje určité odlišnosti. Také vliv měnově-politických sazeb na sazby klientské vykazoval v minulosti podobný vývoj jako v eurozóně. Transmise sazeb u většiny úvěrů trvá v ČR zhruba jeden měsíc, což je považováno za rychlé. Globální finanční krize se sice zde také projevila, došlo ke zpomalení a oslabení transmise, ovšem Česká republika nebyla výjimkou, tento dopad postihl i ostatní státy eurozóny. Česká republika si též dobře vede i ohledně inflace. Její strnulost je totiž dlouhodobě průměrná a dá se tak předpokládat, že inflace nepředstavuje výrazné riziko pro souměrný vliv společné měnové politiky. Sladěnost vývoje na finančních trzích se zaměřuje na několik trhů - peněžní, devizový, dluhopisový a akciový. Ve všech těchto zmíněných segmentech převažuje dlouhodobě vysoká synchronizace se zeměmi eurozóny. Poslední oblastí je euroizace. Ta v České republice vykazuje nízký stupeň, který je dán velmi vysokou důvěrou českých hospodářských subjektů v domácí měnu.

V druhé analýze, která se zaměřuje na přizpůsobovací mechanismy, je popsáno, do jaké míry je české hospodářství způsobilé tlumit důsledky možných asymetrických šoků prostřednictvím právě těchto vlastních přizpůsobovacích mechanismů. Mezi tyto mechanismy patří:

- Fiskální politika
- Trh práce
- Institucionální pravidla na trhu práce
- Reakce mezd na hospodářský cyklus
- Pružnost trhu zboží a služeb
- Bankovní sektor

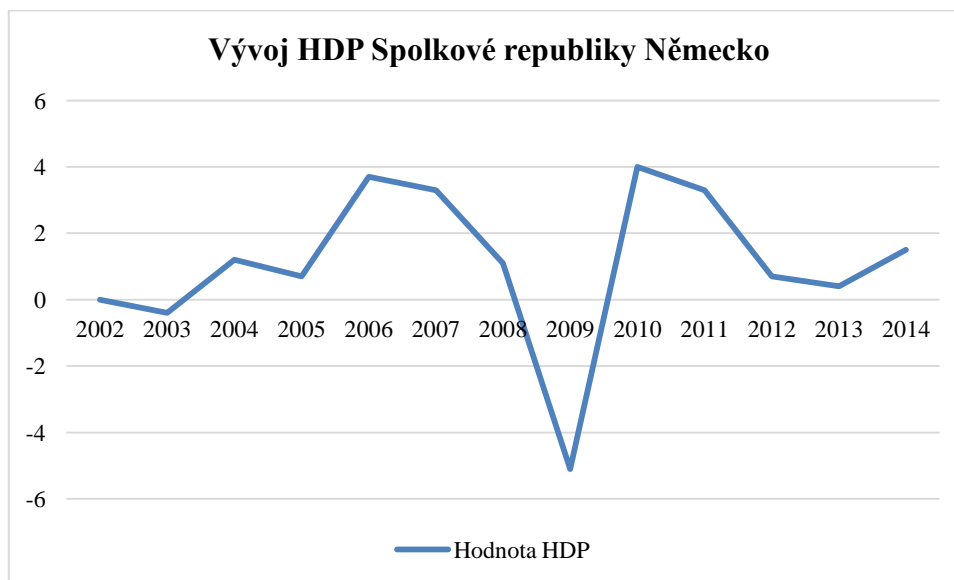
Fiskální neboli rozpočtová politika je velmi důležitou oblastí tohoto zkoumání ekonomické sladění. Při správném nastavení je totiž fiskální politika využívána jako politika měnová k proticyklickému působení a též je pro hospodářský vývoj stabilizačním prvkem. Pokud není nastavena správně, může to znamenat prohlubování makroekonomických rozdílností a ekonomických šoků. Pro českou rozpočtovou politiku byly charakteristické v minulosti spíše chronické schodky a proticyklické působení. Až v roce 2009 získala fiskální politika potřebný proticyklický směr. V tomto roce totiž došlo k přijetí vládních protikrizových a dalších opatření. O rok později započala fiskální konsolidace a nastalo výrazné snížení schodků rozpočtů. To mělo za následek procyklického restriktivního působení fiskální politiky pro roky 2010 až 2013. Co se týče deficitu vládního sektoru, tak jeho strukturální složka výhledově opětovně narůstá. Celkový dluh vládních institucí je sice v České republice v porovnání s většinou zemí EU nižší, ovšem v uplynulých letech se značně rychle navyšoval. Riziko v této oblasti též představuje vysoký a rostoucí podíl mandatorních výdajů společně s očekávaným dopadem demografických změn na výdaje systému penzijního a zdravotní péče. Přípravenost ČR na vstup do eurozóny se sice z pohledu fiskální politiky zlepšila, avšak se musí brát zřetel na to, že jde nadále o jednu z limitujících oblastí. Dalším přizpůsobovacím mechanismem je trh práce, který je důležitý pro ekonomiku tím, že může vyrovnávat asymetrické šoky. Pružnost na trhu práce v ČR je ve srovnání s ostatními ekonomikami evropských států průměrná. Nijak rapidně se po vstupu do EU a neočekává se zásadní změna ani při přijetí společné měny. Slabou stránkou v této oblasti je i nadále poměrně vysoké implicitní zdanění práce a relativně nízká mobilita pracovní síly. Z hlediska nezaměstnanosti jsou v České republice stále podstatné regionální rozdíly mezi kraji. Pružnost na trhu práce také významně ovlivňují institucionální pravidla. Jedním z nich je minimální mzda, která má efekt v první řadě v profesích s nízkou kvalifikací. Tady může vysoká minimální mzda zřetelně snižovat pružnost mezd a naopak zvyšovat dlouhodobou nezaměstnanost.

Minimální mzda se navýšila v roce 2013, do té doby měl poměr minimální mzdy k průměrné mzdě klesající tendenci. Dalším pravidlem je již zmíněné zdanění, které je v České republice relativně vysoké. Patří sem také motivace k hledání a přijetí zaměstnání, která zůstává stále poměrně nízká v případě bezdětných, nezaměstnaných. Mezi další mechanismy patří reakce mezd na hospodářský cyklus, která má v ČR kladný, avšak relativně slabší charakter. Domácí ekonomika tudíž vstřebávala negativní šoky spíše pomocí vyšší nezaměstnanosti než snižováním mezd, jako tomu bylo v ekonomice eurozóny. V poslední době byl ale zaznamenán pokles reálných mezd a častější využívání kratších úvazků kvůli přizpůsobení trhu práce. Co se týče oblasti pružnosti trhu zboží a služeb, Česká republika se v roce 2014 pohybovala na víceméně stejné úrovni jako v roce 2013. Ve srovnání s ostatními zeměmi zůstává bohužel české podnikatelské prostředí více zatíženo překážkami především administrativního rázu. Poslední kapitolou těchto mechanismů je sféra bankovního sektoru. Jeho stabilita a výkonost je nezbytná pro potlačování asymetrických šoků v domácí ekonomice. Pokud je tomu jinak, naopak sám bankovní sektor může tyto nepříjemné šoky vytvářet a dále je šířit do reálné ekonomiky. Český bankovní sektor si vede velmi dobře. Vykazuje velmi dobré hodnoty makrobezřetnostních ukazatelů – vysokou ziskovost, dostatečnou kapitálovou přiměřenost, relativně nízký poměr úvěru v selhání a omezená závislost na zahraničí. Je zřejmé, že český bankovní sektor tak rozhodně není zdrojem negativních šoků. Měl by být též schopen zpomalovat odchylky domácí či zahraniční ekonomiky. (Ministerstvo financí ČR, 2014)

4.3. *Ekonomika Německa*

Německou z hlediska ekonomické situace dlouhodobě zaujímá postavení jednoho největších exportérů ve světě. Je tedy zřejmé, že z pohledu Evropské unie, i eurozóny, zaujímá ekonomika Německa zásadní roli. Společně s Francií jsou totiž označovány za ekonomické „lokomotivy“ eurozóny. Potvrzují to i prognózy na léta 2016 až 2020 odhadují, že německá ekonomika by měla růst průměrným tempem 1,4 %.

Graf 6: Vývoj HDP Spolkové republiky Německo

Zdroj: Kurzy.cz, vlastní zpracování

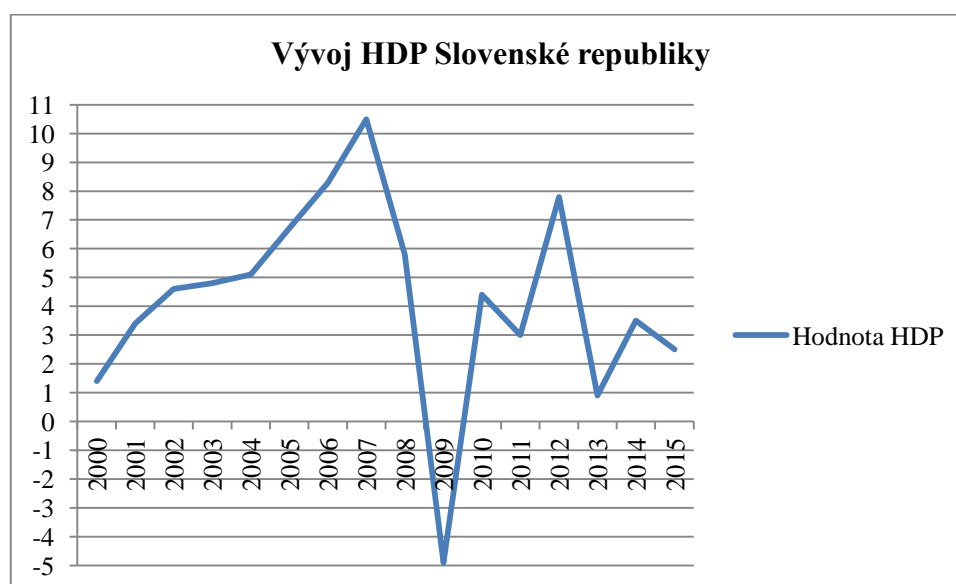
Z grafu lze vyčíst, že HDP v Německu se pohybovalo od roku 2004 v kladných hodnotách. Bohužel v roce 2008 prudce kleslo. Příčinou tohoto poklesu byla globální hospodářská a finanční krize, která zasáhla všechny průmyslové země, Německo nevyjímaje. Nejhorších hodnot dosahovala německá ekonomika z pohledu HDP v roce 2009, kdy se pohybovalo na hodnotě -5,1%. Ovšem od roku 2010 byl zaznamenán rapidní nárůst, přesto, že se očekával v daleko pomalejším tempu. Německo se tak z globální krize dostalo rychle. A přesto, že o rok později se tempo růstu zvolnilo, stále dosahovalo kladných hodnot. Toto zpomalení způsobila především evropská rozpočtová krize neboli krize Řecka a pak také politické změny uvnitř samotného Německa. V roce 2012 se německá ekonomika sice vyhnula recesi globální krize, ovšem nárůst HDP se zpomalil jen na 0,7% meziročního růstu. Ovšem ve srovnání s evropskou recesí v ostatních zemích Evropské unie ekonomika Německa obstála a od roku 2013 opět roste přesto, že nemá úplně ideální prostředí a je stále zatěžována. (Exportinfo, 2016)

4.3. *Ekonomika Slovenska*

Slovenská stejně jako Česká republika v 90. letech po rozpadu zaznamenala problémy v hospodářství, které se projevily poklesem makroekonomických ukazatelů. Došlo k silnému poklesu HDP, což bylo zapříčiněno právě systémovými a makroekonomicko-strukturálními změnami, změnami v hospodářské politice a také

především změnami v zahraničně obchodní politice. Dopad na ekonomiky transformujících se zemí měl i rozpad RVHP. Až v roce 1994 došlo k oživení slovenské ekonomiky, ale na přelomu tisíciletí opět hodnoty HDP klesly. Ovšem od roku 2002 tempo hospodářské růstu zrychlilo. Slovenská ekonomika se tak zařadila mezi úspěšné ekonomiky těch států, které do Evropské unie vstoupily v roce 2004 a jež zažily v 90. letech 20. století též transformaci hospodářství ze socialistického centrálního plánování na ekonomiku volného trhu. Spolu se Slovinskem a Českou republikou patří k nejsilnějším ekonomikám postkomunistických zemí. Hospodářství Slovenské republiky se také řadí v posledních letech pravidelně na místo jedné z nejrychleji rostoucích v porovnání s ostatními státy EU.

Graf 7: Vývoj HDP Slovenské republiky

Zdroj: EuroEkonom.sk, vlastní zpracování

Vývoj reálného HDP Slovenské republiky byl od roku 2000 velmi příznivý. Každý rok zaznamenával mírný růst. Bohužel ani Slovensko nebylo výjimkou a v roce 2008 nastal rapidní propad, kvůli globální hospodářské a finanční krizi. Krizi překonalo a již od roku 2010 začalo HDP opět mírně růst, dokonce v roce 2012 dosahoval hodnoty 8%. Poté ovšem znovu rapidně klesl a nyní je v kolísavém stavu, ale nad nulovou hodnotou. (Euroekonom, 2016)

4.4. Zhodnocení výhod a nevýhod vstupu ČR do eurozóny

Jak již bylo zmíněné, Česká republika se svým přístupem k Evropské unii zavázala účastnit se všech stupňů této integrace. To znamená, že přijetí eura bude pro ČR nevyhnutelným krokem. Ovšem každá země má právo si svůj vstup do eurozóny načasovat podle splnění Maastrichtských kritérií. V jedné z předchozích kapitol je podrobně rozebrána situace aktuálního plnění jednotlivých kritérií Českou republikou.

Cílem této kapitoly je ovšem posouzení výhod a nevýhod vstupu ČR do eurozóny na základě komparace s dvěma evropskými státy, které jsou nejen součástí Evropské unie, ale také i eurozóny. Prvním tímto státem je Německo, které se evropské integrace účastní již od samého prvopočátku a je její součástí tedy již od 50. let 20. století. Euro používá jako svou měnu též hned od začátku jeho existence. A jelikož je také takzvanou „ekonomickou lokomotivou“ v Evropské unii, je velmi těžké právě s Německem srovnávat ekonomiku České republiky, která v 90. letech minulého století prošla jistou transformací ze socialistického centrálního plánování na ekonomiku tržní. V této oblasti se dají porovnávat spíše tedy ekonomiky České republiky a druhé zvolené země, Slovenské republiky. Z tohoto srovnání vykazuje česká ekonomika lepších výsledků, i přesto, že stále ještě nepřijala euro. Dlouhodobě je totiž ekonomika České republiky považována za nejstabilnější a nejlépe prosperující ze všech postkomunistických zemí.

Na závěr tohoto zhodnocení je tedy důležité zmínit, že co se týče komparace ekonomik ČR a Německa, není zatím úplně možné tyto ekonomiky srovnat, jelikož vykazují od svého prvopočátku rozdílný vývoj. Nicméně pokud by se České republice podařilo alespoň dosáhnout stejné úrovně, znamenalo by to obrovský pozitivní vývoj, který je bohužel ale zatím spíše v nedohlednu. Co se týče ekonomik Česka a Slovenska, Česká republika sice vykazuje mnohem lepší ekonomické výsledky než Slovensko, ovšem Slovensko už je oproti Česku součástí eurozóny již sedm let. A za tuto dobu vykazuje Slovensko i dobré výsledky z hlediska HDP i ostatních makroekonomických ukazatelů. Jelikož ale celá Evropská unie prošla světovou hospodářskou a finanční krizí, proto je těžké posuzovat vývoj jednotlivých ekonomik, které byly touto krizí zasažené. Nicméně je zřejmé, že Slovenská republika překonala tuto krizi určitě lépe díky faktu, že již patřila do eurozóny. Česká republika se s touto krizí také poprala, ale těžko říct, zda by jí už účast v eurozóně nepomohla v té době více. Bohužel právě díky této krizi se muselo přijetí

společné měny odložit, jelikož v době hospodářské a finanční krize rapidně klesly makroekonomické ukazatele a nebyla splněna i konvergenční kritéria.

Co se týče samotného posouzení výhod či nevýhod přijetí společné měny, v oblasti mezinárodního obchodu se zeměmi EU by přijetí společné měny bylo určitě zásadní výhodou. ČR vykazuje 64% vývozu a 61% dovozu v rámci EU. Znamenalo by to tak zrychlení a zjednodušení přeshraničních plateb a také snížení transakčních nákladů, zejména snížení nákladů na poplatky z vedení účtů či poplatky za směnářenské operace. Dále by se daly srovnávat ceny v rámci eurozóny. V neposlední řadě je důležité zmínit, že euro by se mělo stát konkurenční měnou k americkému dolaru.

Bohužel mezi hlavní nevýhody patří neomezený pohyb kapitálu, riziko z hlediska inflace a samozřejmě ztráta samostatné měnové politiky. Nadále by tuto oblast politiky měla na starosti především ECB.

5. VLASTNÍ VÝZKUM

Cílem tohoto dotazníku bylo získat názor občanů, žijících v České republice, na otázku ohledně přijetí společné evropské měny v naší zemi. Dotazníkové šetření probíhalo na webovém portálu Vyplňto.cz a to v období od 5. 1. – 19. 1. 2016. Za tuto dobu odpovědělo na dotazník celkem 92 respondentů ve věku od 15 až do 100 let. Tito respondenti byli rozděleni do šesti věkových kategorií. V dotazníku je obsaženo 16 otázek, z toho 15 povinných a uzavřených a 1 nepovinná, otevřená otázka. Jako příloha č. 2 je vložen dotazník, který byl na zmíněném portálu uveden k vyplňování.

Metodikou daného dotazníkového šetření jsou především odpovědi náhodného výběru respondentů. Na otázky uvedené ve zmíněném dotazníku mohli odpovídat respondenti přes internetový portál Vyplňto.cz, v období od 5. 1. až 19. 1. 2016, ke kterému byl volný přístup. Vyhodnocení dotazníku probíhalo ve dvou krocích. Nejprve byly popsány a graficky znázorněny odpovědi jednotlivých respondentů. Z čehož plyne vždy závěr, ke které odpovědi se přiklánělo největší procento respondentů. Druhý krok hodnocení tohoto dotazníkového šetření spočíval ve statistickém zpracování pomocí testu dobré shody neboli Pearsonově chí-kvadrát testu v programu STATISTICA.

Personův chí-kvadrát test, značený X^2 -test, je metoda matematické statistiky, která je založena na předpokladu, že základní soubor, z něhož analyzovaný náhodný výběr pochází, má rozdělení daného typu, například normálního. Jelikož je tento předpoklad víceméně jen hypotetického rázu, je nutností, aby byl statisticky ověřen. Testy, které ověřují nulové hypotézy, neboli jestli náhodný výběr pochází z daného rozdělení, se nazývají testy dobré shody. A právě chí-kvadrát test je z těchto testů dobré shody nejpoužívanější. X^2 -test je založen na posouzení mezi skutečnými četnostmi výskytu hodnot ve výběrovém souboru a očekávanými četnostmi, odpovídajícími příslušnému předpokládanému rozdělení pravděpodobností, Gaussovu normálnímu rozdělení. Dále tento test rozhoduje, zdali je rozdíl mezi teoretickými a skutečnými četnostmi pouze náhodný nebo naopak natolik velký, že výběrový soubor neodpovídá Gaussovu normálnímu rozdělení, ale pochází z nějakého neznámého rozdělení. Pro rozhodnutí tohoto rozdílu je používáno testové kritérium:

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^k \frac{(X_i - Np_i)^2}{Np_i}$$

Úkolem X^2 -testu je rozhodnout, zdali jsou na sebe znaky z výběrového souboru závislé či nikoli a pokud se závislost projeví, tak jak velká je. K tomuto testování je zapotřebí stanovit hypotézy – nulovou a alternativní. Nulová hypotéza, H_0 , je ta, kterou testujeme. Tato hypotéza je založena na předpokladu, že platí. Oproti tomu alternativní hypotéza, H_1 , vyvrací nulovou hypotézu. Pokud máme stanoveny hypotézy, přechází se k vypočítání testového kritéria G , které má rozdělení chí kvadrát s $df = (r-1)(s-1)$ stupni volnosti podle vzorce:

$$G = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^s \frac{(n_{ij} - n'_{ij})^2}{n'_{ij}}$$

Hodnota veličiny X^2 je porovnána s kritickou hodnotou příslušného rozdělení chí kvadrát na požadované hladině významnosti. Hladina významnosti alfa se obvykle stanovuje na 0,05 hodnoty. Ovšem hodnota alfa může být i menší než 0,05. Výsledkem tohoto testování je porovnání hladiny významnosti alfa s vypočtenou p-hodnotou. Jestliže je vypočtená p-hodnota menší než hladina významnosti alfa, nulová hypotéza je zamítnuta a platí tak alternativní hypotéza. Pokud je ovšem p-hodnota větší než hladina významnosti alfa, nulová hypotéza je přijata.

Podmínkou užití tohoto testu je rozsah výběru n vyšší než 50. Spolehlivost testu je samozřejmě zvyšována s rostoucím rozsahem výběru n . Dále si tento test žádá, aby teoretické četnosti byly větší než 5 a zároveň aby žádná z četností nebyla menší než 1. Pokud některé četnosti nesplňují dané podmínky, lze jejich splnění dosáhnout sloučením několika sousedních tříd. (Svatošová, 2009, s. 96 – 97)

V daném dotazníkovém šetření byla jako nezávislá hypotéza zvolena H_0 , tím pádem H_1 je závislá a bude tak popřípadě vyvracet H_0 . Hladina významnosti alfa bude v tomto šetření určena hodnotou 0,05. Ke statistickému vyhodnocení tohoto dotazníku budou požity tyto nulové hypotézy:

H_0 (1): Ovlivňuje pohlaví respondenta v tom, jestli se účastnil referenda o přístupu ČR do eurozóny?

H_0 (2): Ovlivňuje věk respondenta v otázce, zda by chtěl euro jako národní měnu v ČR?

H_0 (3): Ovlivňuje vzdělání respondenta v tom, zdali by chtěl euro jako národní měnu v ČR?

H₀ (4): Ovlivňuje pohlaví respondenta v tom, zdali se zajímá o kurz eura vůči české koruně?

H₀ (5): Ovlivňuje vzdělání respondenta otázku, zdali se účastnil referenda o přístupu ČR do eurozóny.

5.1. *Vyhodnocení dotazníkového šetření*

Dotazníkového šetření se účastnilo dohromady 92 respondentů. Z toho dle první otázky bylo 66 žen a jen 26 mužů. V procentech tak převažovaly ženy, kterých bylo 71,74 % oproti 28,26 % mužů.

Graf 8: Věk respondenta

Zdroj: Vyplňto.cz

Druhá otázka se zaměřovala na věk respondenta, kde se zjistilo, že nejvíce odpovídali respondenti pohybující se v kategorii od 21 let do 30 let, bylo jich přesně 30. Dále pak 21 respondentů bylo ve věku od 41 let do 50 let. 20 respondentů bylo z věkové kategorie 31 let až 40 let. Respondentů ve věku od 15 let do 20 let bylo 9, ve věku od 51 let až 60 let odpovídalo respondentů 8 a pouze 4 odpovídající byli z věkové kategorie nad 61 let.

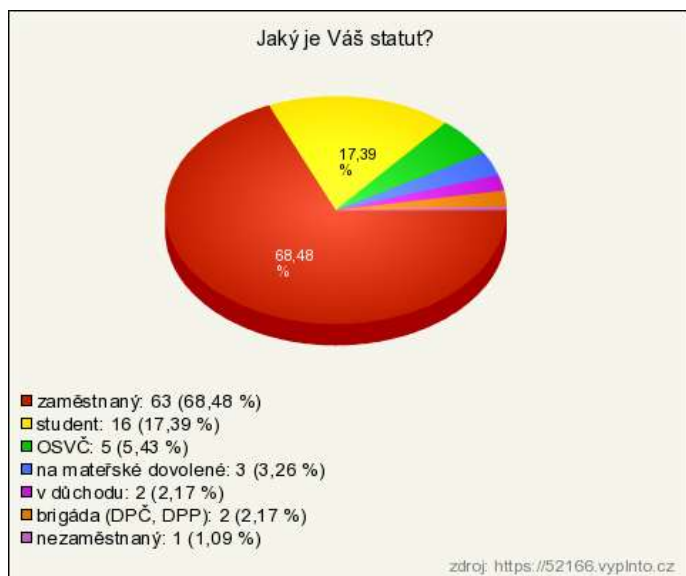
Graf 9: Místo bydliště respondenta

Zdroj: Vyplňto.cz

Další otázkou bylo určení kraje České republiky, ve kterém respondent žije. Nejvíce odpovídajících pocházelo z Prahy, přesně 69. Na druhém místě skončil s 12 respondenty kraj Středočeský. Dva odpovídající jsou z Jihomoravského kraje. Z ostatních krajů se účastnil vždy jeden respondent. Těmito kraji jsou: Karlovarský, Pardubický, Jihočeský, Vysočina, Královéhradecký, Liberecký, Plzeňský, Ústecký a Moravskoslezský. Bohužel nikdo se neúčastnil tohoto dotazníkového šetření z kraje Zlínského a Olomouckého.

Graf 10: Statut respondenta

Zdroj: Vyplňto.cz

Čtvrtá otázka byla zaměřená na statut odpovídajících. V této otázce 63 lidí odpovědělo, že jsou zaměstnaní, dalších 16 jsou ještě studenty. 5 respondentů patří do mezi OSVČ, 3 jsou na mateřské dovolené, 2 v důchodu a na brigádě a pouze jeden odpovídající je nezaměstnaný.

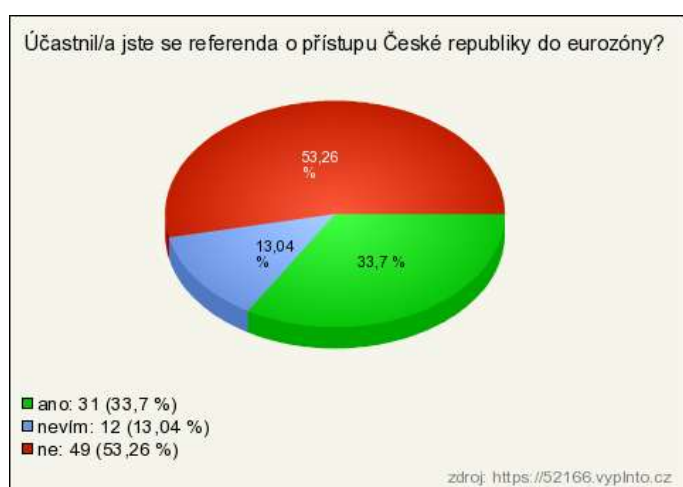
Graf 11: Dosažené vzdělání respondenta

Zdroj: Vyplňto.cz

V páté otázce se řešilo nejvyšší dosažené vzdělání respondentů. Nejvíce respondentů, celých 27 má střední odborné vzdělání zakončené maturitou. Dalších 24 odpovídajících dosáhlo vysokoškolského magisterského vzdělání. 17 respondentů ukončilo své vzdělání bakalářským titulem. Gymnáziem prošlo 15 odpovídajících. Vždy tři respondentů se týkalo vzdělání střední odborné bez maturity, vysokoškolské doktorské a vyšší odborné vzdělání. Na dotazník neodpovídal nikdo bez vzdělání nebo pouze se vzděláním základním.

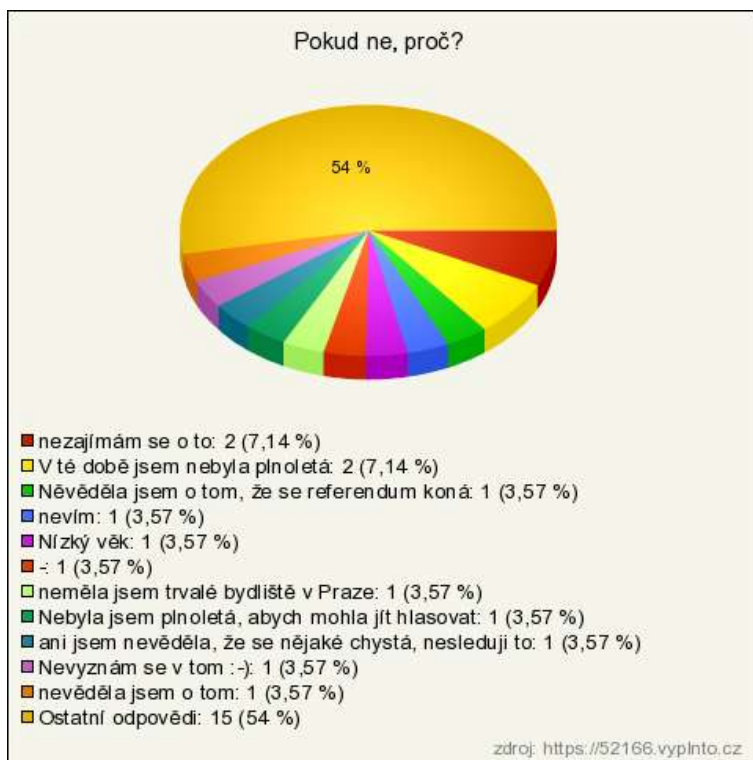
Graf 12: Účast respondenta v referendu o přístupu ČR do eurozóny

Zdroj: Vyplňto.cz

Šestá otázka byla zaměřena na účast v referendu o přístupu České republiky do eurozóny. Byly na výběr odpovědi: ano, ne, nevím, spíše ano, spíše ne. Odpovědi spíše ano a spíše ne neodpověděl žádný z dotazovaných. Většina respondentů, což je 49 obyvatel, odpovědělo, že se referenda neúčastnili. Dalších 31 se referenda účastnilo a zbylých 12 odpovědělo možností nevím.

Graf 13: Pokud se respondent neúčastnil referenda, proč?

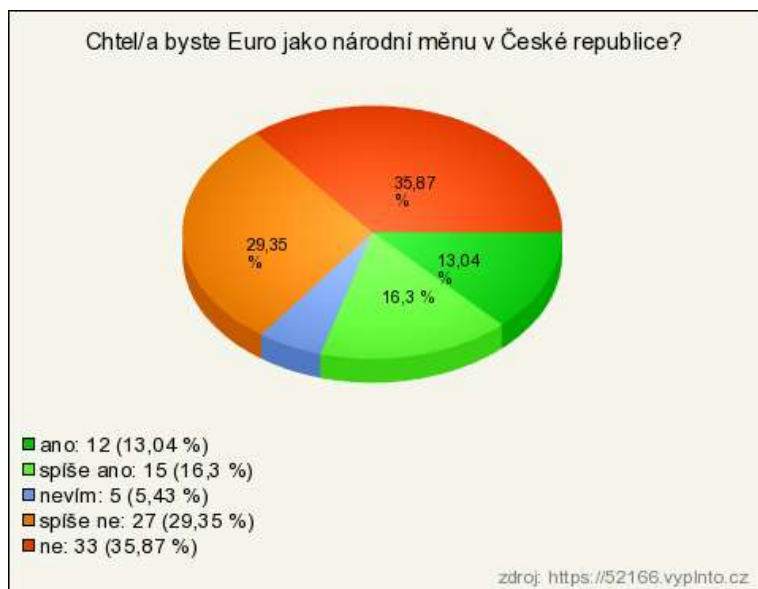

Zdroj: Vyplňto.cz

Další, sedmá otázka byla nepovinná, a navíc nebyly určeny žádné přesné odpovědi, ale v této otázce se mohl každý z respondentů vyjádřit svými slovy. Odpovídali na otázku, proč se neúčastnili referenda o přístupu České republiky k eurozóně. Z průzkumu vyšly tyto tři nejčastější odpovědi:

- **Respondent se o tuto problematiku nezajímá**
- **V době, kdy se konalo referendum, nebyl odpovídající plnoletý**
- **Respondent o pořádání referenda vůbec nevěděl**

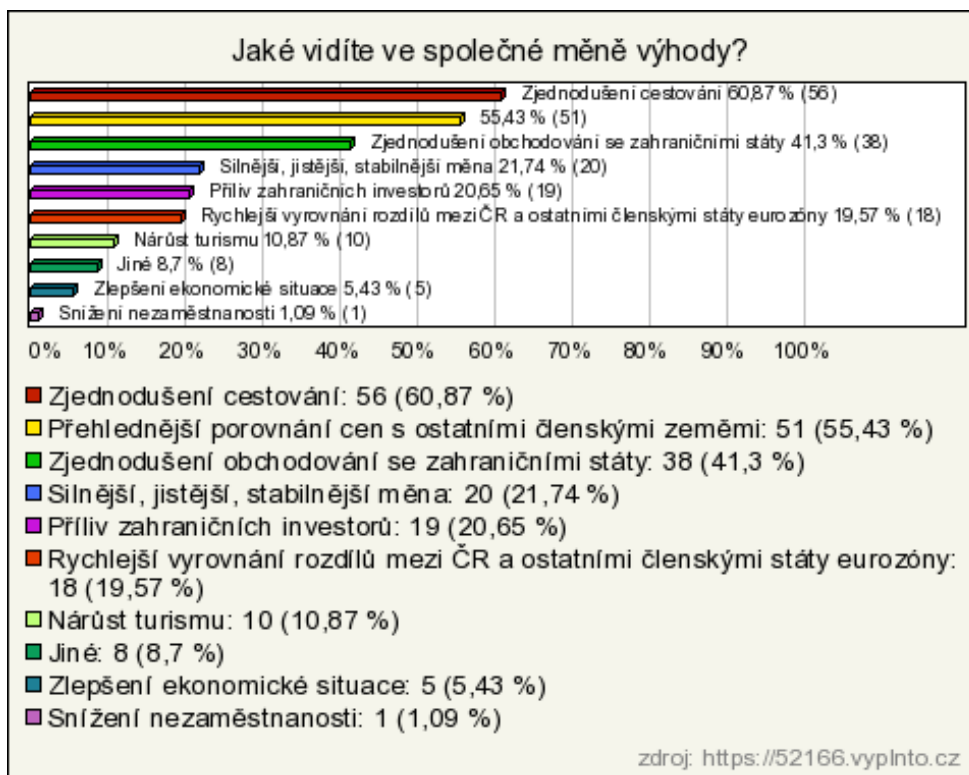
Graf 14: Chtěl/a byste Euro jako národní měnu v ČR?

Zdroj: Vyplňto.cz

Na osmou otázku, která se týkala, zda by respondent chtěl euro za národní měnu v České republice, odpovědělo nejvíce lidí záporně, což přesně představuje 33 obyvatel. K odpovědi spíše ne se přiklonilo 27 odpovídajících. Kladně odpovědělo v této otázce pouze 12 dotazovaných a 15 označilo za svou odpověď spíše ano. Pouze 5 obyvatel na tuto otázku nevědělo odpovědět.

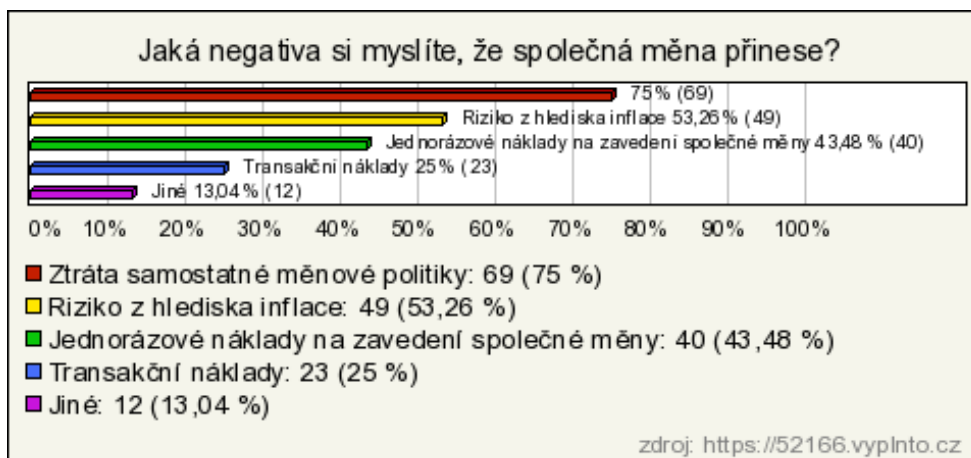
Graf 15: Jaké vidíte ve společné měně výhody?

Zdroj: Vyplňto.cz

Z grafu na 9 otázku je zřejmé, že nejčastější odpovědí byla možnost zjednodušení cestování a poté hned přehlednější srovnání cen s ostatními členskými státy a naopak jako nejméně frekventovaná odpověď byla snížení nezaměstnanosti. Ostatní odpovědi byly víceméně vyrovnané, až na možnost zjednodušení obchodování se zahraničními státy, která byla ještě poměrně často označována.

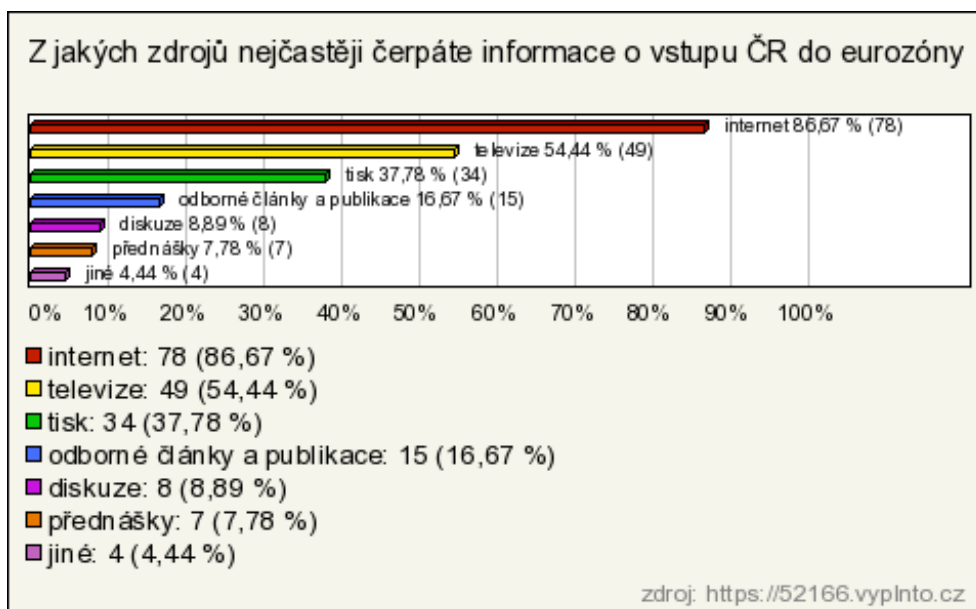
Graf 16: Jaká negativa si myslíte, že společná měna přinese?

Zdroj: Vyplňto.cz

V této otázce se nejčastější odpovědí stala ztráta samostatné měnové politiky. Další nejčastější odpovědí pak bylo riziko inflace a jednorázové náklady na zavedení společné měny. Transakční náklady označilo za nevýhodu 23 respondentů a zbylých 12 vidělo nevýhodu v jiných, neurčených možnostech.

Graf 17: Z jakých zdrojů nejčastěji čerpáte informace o vstupu ČR do eurozóny?

Zdroj: Vyplňto.cz

V jedenácté otázce se respondenti vyjadřovali k tomu, odkud nejčastěji čerpají informace o vstupu ČR do eurozóny. Nejvíce odpovědí, kterých bylo 78, se vztahovalo k internetu. Druhým nejčastějším zdrojem byla televize, na kterou odpovědělo 49 obyvatel. Z tisku čerpá tyto informace 34 odpovídajících. Dalšími možnostmi byly odborné články a publikace, ke kterým se přiklonilo 15 respondentů. A pouze osm dotazovaných se dozvídá potřebné informace z diskuzí a sedm se účastní přednášek zaměřených na toto téma.

Graf 18: Zajímáte se o kurz eura vůči české koruně?

Zdroj: Vyplňto.cz

Další, v pořadí již dvanáctá, otázka byla zaměřena na projev zájmu kurzu eura vůči české koruně. O aktuální kurz se zajímá 35 a nezajímají se pouze 3 dotazovaní. Stejný počet obyvatel, 35 se spíše zajímá o kurz a 19 se spíše o aktuální kurz nezajímají.

Graf 19: Přepočítáváte si v zahraničí útratu na české koruny?

Zdroj: Vyplňto.cz

Třináctá otázka se ptala respondentů na to, jestli si v zahraničí přepočítávají útratu z eura na české koruny. V odpovědích nejčastěji zaznělo, že ano, a to přesně 48krát. Poté 28 odpovídajících si spíše přepočítávají útratu a 11 si ji spíše nepřepočítávají. Pouze 3 dotazovaní se k této otázce vyjádřili negativně.

Graf 20: Víte kolik je evropských zemí, které používají euro, neboli jsou v eurozóně?

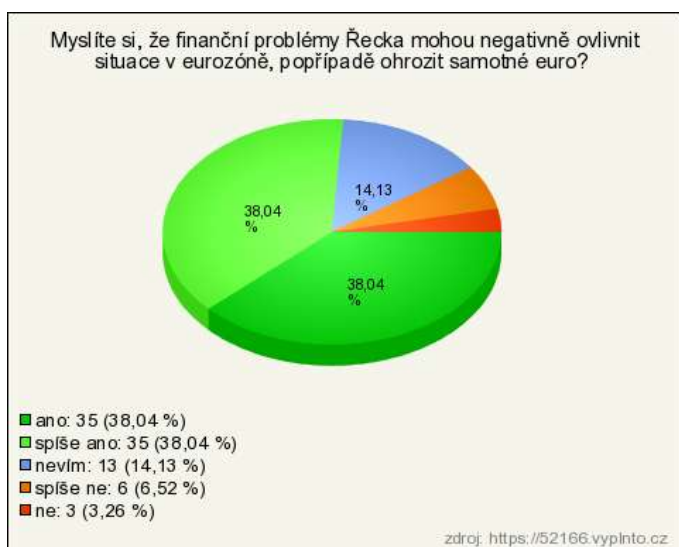
Zdroj: Vyplňto.cz

Následující otázka byla orientovaná na zájem a vzdělání respondentů. Ti měli zodpovědět aktuální počet zemí eurozóny. Na výběr byly možnosti 15, 17, 19 a 25.

Správnou odpověď, že těchto zemí je 19, vědělo 36 lidí. Ostatní odpověděli tedy nesprávně, 20 respondentů si myslelo, že členských zemí eurozóny je 17, jedenáct zaškrtnulo 15 zemí a zbylí 4 volili 25 zemí.

Předposlední a poslední otázka byla směřována k současnému dění v eurozóně. Zaprvé k finančním problémům Řecka a zadruhé problematika spojená s migranty z blízkého východu. Otázky byly položeny tak, zdali tyto zmíněné situace mohou negativně ovlivnit situaci v eurozóně nebo dokonce popřípadě ohrozit samotnou společnou měnu. Výsledky jsou znázorněné v následujících grafech.

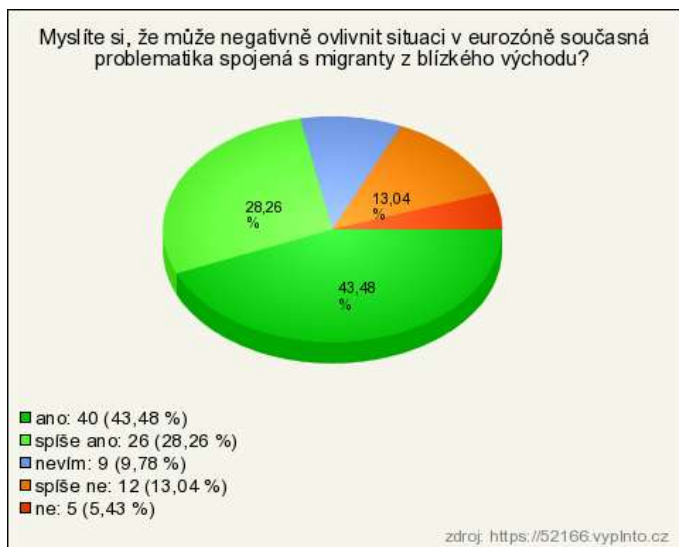
Graf 21: Myslíte si, že finanční problémy Řecka mohou negativně ovlivnit situace v eurozóně, popřípadě ohrozit samotné euro?

Zdroj: Vyplňto.cz

Jak je patrné z tohoto grafu, většina respondentů se přiklonila k odpovědi ano či spíše ano. Většina populace tak vidí situaci Řecka jako pomyslnou hrozbu v oblasti eurozóny. Negativně totiž tuto otázku hodnotilo pouze 9 lidí a dalších 13 respondentů odpovědělo možností nevím.

Graf 22: Myslíte si, že může negativně ovlivnit situaci v eurozóně současná problematika spojená s migranty z blízkého východu?

Zdroj: Vyplňto.cz

Bohužel i v této otázce ohledně aktuálního dění v eurozóně se většina respondentů vyjádřila odpovědí ano či spíše ano a opět jen menšina se k této problematice staví negativně.

5.2. Statistické vyhodnocení metodou Chí-kvadrát testu

- H_0 (1): Je pohlaví respondenta závislé na tom, jestli se účastnil referenda o přístupu ČR do eurozóny?

H_0 : Pohlaví respondenta nemá vliv na tom, jestli se účastnil referenda o přístupu ČR do eurozóny

H_1 : Pohlaví respondenta má vliv na tom, jestli se účastnil referenda o přístupu ČR do eurozóny

Tabulka 3: Tabulka očekávaných k četností první hypotézy

Kontingenční tabulka (Surov? data v výsledky dotazníku) Četnost označených buněk > 10 (Marginální součty nejsou označeny)				
Vaše pohlaví?	Účastnil/a jste se referenda přístupu České republiky do eurozóny? ne	Účastnil/a jste se referenda přístupu České republiky do eurozóny? nevím	Účastnil/a jste se referenda přístupu České republiky do eurozóny? ano	Řádk součty
žena	36	9	21	66
muž	13	3	10	26
Vš.skup.	49	12	31	92

Zdroj: vlastní zpracování, program Statistica

Z této tabulky je na základě očekávaných četností zřejmé, že jsou splněna všechna kritéria pro testování. Dalším krokem je tedy testování pomocí Pearsonova chí-kvadrát testu, kdy se posoudí podle p-hodnoty, zdali H_0 bude platit, či bude zamítnuta.

Tabulka 4: Výsledky Chí-kvadrát testu první hypotézy

Souhmná tab.: Očekávané četnosti (Surov? data v výsledky dotazníku) Četnost označených buněk > 10 Pearsonův chí-kv. : ,379597, sv=2, p=,827126				
Vaše pohlaví?	Účastnil/a jste se referenda o přístupu České republiky do eurozóny? ne	Účastnil/a jste se referenda o přístupu České republiky do eurozóny? nevím	Účastnil/a jste se referenda o přístupu České republiky do eurozóny? ano	Řádk součty
žena	35,1521	8,6087	22,2391	66,0000
muž	13,8478	3,3913	8,7608	26,0000
Vš.skup.	49,0000	12,0000	31,0000	92,0000

Zdroj: vlastní zpracování, program Statistika

Na základě testování je H_0 přijata, jelikož p-hodnota (0,827126) je vyšší než zvolená hodnota alfa (0,05). Platí tedy, že pohlaví respondenta nemá vliv na tom, zdali se účastnil referenda o přístupu České republiky do eurozóny.

- $H_0(2)$: Je věk respondenta závislý na tom, zda by chtěl euro jako národní měnu v ČR?

H_0 : Věk respondenta nemá vliv na tom, zda by chtěl euro jako národní měnu v ČR

H_1 : Věk respondenta má vliv na tom, zda by chtěl euro jako národní měnu v ČR

Tabulka 5: Tabulka očekávaných četností druhé hypotézy

Kontingenční tabulka (Surov? data v výsledky dotazníku) Četnost označených buněk > 10 (Marginální součty nejsou označeny)						
Kolik je Vám let?	Chtel/a byste Euro jako národní měnu České republiky? ne	Chtel/a byste Euro jako národní měnu v České republice? spíše ne	Chtel/a byste Euro jako národní měnu České republiky? spíše ano	Chtel/a byste Euro jako národní měnu České republiky? ano	Chtel/a byste Euro jako národní měnu České republiky? nevím	Řádk součty
21 - 30	9	11	4	5	1	30
61 a více	2	1	0	1	0	4
41 - 50	6	7	3	4	1	21
31 - 40	9	3	6	1	1	20
15 - 20	3	4	1	0	1	9
51 - 60	4	1	1	1	1	8
Vš. skup.	33	27	15	12	5	92

Zdroj: vlastní zpracování, program Statistika

Dle výsledků očekávaných četností nebyly splněny předpoklady pro použití Pearsonova chí-kvadrát testu. Aby mohl být tento test použit, je nutné nejprve sloučit proměnné. V tomto případě jsou to odpovědi ne, spíše ne a nevím, které se sloučí hromadně na odpověď ne. A poté ano a spíše ano se spojí pouze v odpověď ano.

Tabulka 6: Tabulka očekávaných četností po sloučení v druhé hypotéze

Souhrnná tab.: Očekávané četnosti (Surová data v upravené výsledky dotazníku) Četnost označených buněk > 10 Pearsonův chí-kv. : 2,02814, sv=5, p=,845238			
Kolik je Vám let?	Chtel/a byste Euro jako národní měnu v České republice? ne	Chtel/a byste Euro jako národní měnu v České republice? ano	Řádk. součty
21 - 30	21,1956	8,8043	30,0000
61 a více	2,8260	1,1739	4,0000
41 - 50	14,8369	6,1630	21,0000
31 - 40	14,1304	5,8695	20,0000
15 - 20	6,3587	2,6413	9,0000
51 - 60	5,6521	2,3478	8,0000
Vš. skup.	65,0000	27,0000	92,0000

Zdroj: vlastní zpracování, program Statistika

Po sloučení proměnných je ale stále ještě nutné sloučit řádky neboli věkové kategorie, jelikož stále není splněna podmínka pro použití X^2 -testu.

Tabulka 7: Výsledky Chí-kvadrát testu druhé hypotézy

Souhrnná tab.: Očekávané četnosti (Surová data v upravené výsledky dotazníku)			
Četnost označených buněk > 10			
Pearsonův chí-kv. : ,836865, sv=3, p=,840631			
Kolik je Vám let	Chtel/a byste Euro jako národní měnu v České republice? ne	Chtel/a byste Euro jako národní měnu v České republice? ano	Řádk součty
15 - 30	27,5543%	11,4456%	39,0000%
31 - 40	14,1304%	5,8695%	20,0000%
41 - 50	14,8369%	6,1630%	21,0000%
51 a více	8,4782%	3,5217%	12,0000%
Vš.skup.	65,0000%	27,0000%	92,0000%

Zdroj: vlastní zpracování, program Statistica

Díky tomuto sloučení je již možné testovat. A dle p-hodnoty (0,840631) je zřejmé, že opět H_0 přijímáme. P-hodnota je opět vyšší než stanovená hodnota alfy. Tudíž platí, že věk respondenta nemá vliv na to, jestli by chtěl euro jako národní měnu v České republice.

- H_0 (3): *Ovlivňuje vzdělání respondenta v tom, zdali by chtěl euro jako národní měnu v ČR?*

H_0 : Vzdělání respondenta nemá vliv na to, zdali by chtěl euro jako národní měnu v ČR

H_1 : Vzdělání respondenta má vliv na to, zdali by chtěl euro jako národní měnu v ČR

Tabulka 8: Tabulka očekávaných četností třetí hypotézy

Kontingenční tabulka (Surov? data v výsledky dotazníku)						
Četnost označených buněk > 10 (Marginální součty nejsou označeny)						
Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?	Chtel/a byste Euro jako národn měnu v České republice? ne	Chtel/a byste Euro jako národn měnu v České republice? spíše ne	Chtel/a byste Euro jako národn měnu v České republice? spíše ano	Chtel/a byste Euro jako národn měnu v České republice? ano	Chtel/a byste Euro jako národn měnu v České republice? nevím	Řádk součty
vysokoškolské - bakalářské	5	5	4	2	1	17
střední odborné s maturitou	11	11	2	3	0	27
vysokoškolské - magisterské	3	7	6	5	3	24
střední odborné bez maturity	1	2	0	0	0	3
střední s maturitou, gymnázium	9	2	1	2	1	15
vysokoškolské - doktorské	2	0	1	0	0	3
vyšší odborné	2	0	1	0	0	3
Vš.skup.	33	27	15	12	5	92

Zdroj: vlastní zpracování, program Statistika

Na základě výsledku těchto očekávaných četností je nutnost opět sloučit buňky, jelikož více jak 20% četností má hodnotu menší než 5, což je podmínkou použití X^2 -testu. Nyní budou sloučeny řádky a to pouze na střední a vysokoškolské vzdělání. V buňce střední vzdělání bude zahrnuto střední vzdělání odborně s maturitou, bez maturity, gymnázium a vyšší odborné. Ve vysokoškolském vzdělání bude sloučeno vysokoškolské vzdělání bakalářské, magisterské a doktorské.

Tabulka 9: Výsledek Chí-kvadrát testu třetí hypotézy

Souhrnná tab.: Očekávané četnosti (Surová data v upravené výsledky dotazníku)			
Četnost označených buněk > 10 Pearsonův chí-kv. : 5,43636, sv=1, p=,019722			
Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?	Chtel/a byste Euro jako národn měnu v České republice? ne	Chtel/a byste Euro jako národn měnu v České republice? ano	Řádk. součty
vysokoškolské	31,0869	12,9130	44,0000
střední	33,9130	14,0869	48,0000
Vš.skup.	65,0000	27,0000	92,0000

Zdroj: vlastní zpracování, program Statistika

Po sloučení buněk pouze na střední a vysokoškolské vzdělání je již možné testovat na hladině významnosti alfa 0,05 pomocí X^2 -testu. Dle testování H_0 zamítáme, jelikož

p-hodnota (0,019722) je menší než určená hodnota alfa. Pokud je tedy H_0 na základě tohoto testování zamítnuta, platí alternativní hypotéza H_1 . Tedy vzdělání respondenta má vliv na to

, zdali by odpovídající chtěl euro jako národní měnu v České republice.

- H_0 (4): *Ovlivňuje pohlaví respondenta v tom, jestli se zajímá o kurz eura vůči české koruně?*

H_0 : Pohlaví respondenta nemá vliv na to, jestli se zajímá o kurz eura vůči české koruně

H_1 : Pohlaví respondenta má vliv na to, jestli se zajímá o kurz eura vůči české koruně

Tabulka 10: Tabulka očekávaných četností čtvrté hypotézy

Kontingenční tabulka (Surová data v výsledky dotazníku) Četnost označených buněk > 10 (Marginální součty nejsou označeny)					
Vaše pohlaví?	Zajímáte se o kurz eura vůči české koruně? spíše ne	Zajímáte se o kurz eura vůči české koruně? ano	Zajímáte se o kurz eura vůči české koruně? spíše ano	Zajímáte se o kurz eura vůči české koruně? ne	Řádk součty
žena	16	23	25	2	66
muž	3	12	10	1	26
Vš.skup.	19	35	35	3	92

Zdroj: vlastní zpracování, program Statistica

Z vypočtených četností je opět nutností sloučit proměnné, tentokrát sloupce. Opět budou sloučeny odpovědi ne a spíše ne do odpovědi pouze ne. A odpovědi ano a spíše ano budou spojeny v odpověď ano.

Tabulka 11: Výsledky Chí-kvadrát testu čtvrté hypotézy

Souhrnná tab.: Očekávané četnosti (Surová data v upravené výsledky dotazníku) Četnost označených buněk > 10 Pearsonův chí-kv. : 1,44881, sv=1, p=,228720			
Vaše pohlaví	Zajímáte se o kurz eura vůči české koruně? ne	Zajímáte se o kurz eura vůči české koruně? ano	Řádk součty
žena	15,7826	50,2173	66,0000
muž	6,2173	19,7826	26,0000
Vš.skup.	22,0000	70,0000	92,0000

Zdroj: vlastní zpracování, program Statistica

V uvedené tabulce již po sloučení buněk bylo možné přestoupit k testování. Na základě p-hodnoty (0,228720) je znova H_0 přijata, jelikož p-hodnota je větší než zvolená hodnota alfa. To znamená, že pohlaví respondenta neovlivňuje zájem o kurz eura vůči české koruně.

- $H_0(5)$: Ovlivňuje vzdělání respondenta to, jestli se účastnil referenda o přístupu ČR do eurozóny?

H_0 : Vzdělání respondenta nemá vliv na to, jestli se účastnil referenda o přístupu ČR do eurozóny

H_1 : Vzdělání respondenta má vliv na to, jestli se účastnil referenda o přístupu ČR do eurozóny

Tabulka 12: Tabulka očekávaných četností páté hypotézy

Kontingenční tabulka (Surov? data v výsledky dotazníku) Četnost označených buněk > 10 (Marginální součty nejsou označeny)				
Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?	Účastnil/a jste se referenda o přístupu České republiky do eurozóny? ne	Účastnil/a jste se referenda o přístupu České republiky do eurozóny? nevím	Účastnil/a jste se referenda o přístupu České republiky do eurozóny? ano	Řádk. součty
vysokoškolské - bakalářské	10	2	5	17
střední odborné s maturitou	18	4	5	27
vysokoškolské - magisterské	8	4	12	24
střední odborné bez maturity	1	0	2	3
střední s maturitou, gymnázium	9	2	4	15
vysokoškolské - doktorské	1	0	2	3
vyšší odborné	2	0	1	3
Vš. skup.	49	12	31	92

Zdroj: vlastní zpracování, program Statistica

Dle vypočtených četností, musí být opět sloučeny buňky vzdělání pouze na vzdělání střední a vysokoškolské, jelikož tabulka očekávaných četností nesplňuje parametry užití X^2 -testu. Tři buňky jsou na hodnotě 0 a více jak 20% je menších hodnot, než je potřebná hodnota 5.

Tabulka 13: Výsledky Chí-kvadrát testu páté hypotézy

Souhrnná tab.: Očekávané četnosti (Surová data v upravené výsledky dotazníku)				
Četnost označených buněk > 10				
Pearsonův chí-kv. : 3,88346, sv=2, p=,143455				
Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?	Účastnil/a jste se referenda o přístupu České republiky do eurozóny? ne	Účastnil/a jste se referenda o přístupu České republiky do eurozóny? nevím	Účastnil/a jste se referenda o přístupu České republiky do eurozóny? ano	Řádk. součty
vysokoškolské	23,4347	5,7391	14,8260	44,0000
střední	25,5652	6,2608	16,1739	48,0000
Vš. skup.	49,0000	12,0000	31,0000	92,0000

Zdroj: vlastní zpracování, program Statistika

Po upravení buněk pouze na střední a vysokoškolské vzdělání je jsou již splněny všechny podmínky užití daného testu a testování tak může být zahájeno. Z vypočtené p-hodnoty (0,143455) je opět H_0 přijata, jelikož je vyšší než zvolená hodnota alfa. Platí tedy, že dosažené vzdělání respondenta nemá vliv na účast v referendu o přístupu ČR do eurozóny.

6. ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo nastínit pojmy euro, eurozóna, Evropská měnová unie, Hospodářská měnová unie, Evropská centrální banka a monetární politika Evropské unie. Všechny tyto pojmy byly náplní teoretické části práce společně ještě s popisem dvou členských států eurozóny – Spolkovou republikou Německo a Slovenskou republikou. Byla zde popsán jejich vstup do Evropské unie, politický systém a roli daného státu v evropské integraci. Následná, praktická část práce se zabývala nejprve aktuálním plněním konvergenčních kritérií Českou republikou, vývojem HDP za ČR, Německo a Slovensko. Tyto kapitoly byly zhodnoceny v průběžném závěru, který se také zabýval přínosy a negativy přijetí eura v České republice. Ovšem hlavním motivem pro analytickou část této práce bylo dotazníkové šetření, které se týkalo tématu přijetí eura v České republice. Toto dotazníkové šetření bylo vyhodnoceno dvěma způsoby. Nejprve klasickým procentuálním vyjádřením jednotlivých respondentů. Toto vyhodnocení odpovědí bylo doplněno grafickým znázorněním. Druhý způsob vyhodnocení byl statistickou metodou, pomocí Pearsonova Chí-kvadrát testu v programu Statistica, kdy se posuzovala platnost či zamítnutí jednotlivých stanovených hypotéz.

V první části diplomové práce jsou popsány pojmy spojené s Evropskou unií, kterými jsou: Evropská měnová unie, eurozóna, Evropská centrální banka a monetární politika měnové unie a euro. Zabývá se též Hospodářskou a měnovou unií její historií a konvergenčními Maastrichtskými kritérii, které jsou nedílnou součástí této unie. Kapitola věnovaná samotnému euru se také zabývá státy, které euro používají jako národní měnu, ale nejsou součástí EU. Též jsou tu zmíněny i tři státy, Velká Británie, Dánsko a Švédsko, které mají vyjednanou výjimku a euro tak nepřijaly a přijmout do budoucna nemusí. Tato kapitola též zahrnuje výčet výhod a nevýhod přijetí eura pro Českou republiku.

Na závěr teoretické části jsou zmíněny dva státy, Spolková republika Německo a Slovenská republika. V této kapitole je popsán vždy vstup jednotlivé země do Evropské unie, jejich politický systém a současná role v rámci evropské integrace pro pozdější komparaci s Českou republikou.

Praktická část této diplomové práce je nejprve založena na analýze české ekonomiky pomocí makroekonomického ukazatele HDP. Je zde popsán a graficky znázorněn jeho vývoj od roku 2000. Další kapitolou v této části je opět analýza, tentokrát aktuálního plnění Maastrichtských konvergenčních kritérií Českou republikou.

Z této kapitoly vyšel výsledek, že Česká republika splňuje tři ze čtyř potřebných kritérií. V současnosti nemá problém s naplnění kritéria cenové stability, veřejných financí a konvergenci úrokových sazeb. Jediné kritérium, které nesplňuje je účast v mechanismu směnných kurzů neboli ERM II. V ERM II jde o to, aby členské země udržovaly svou měnu ve flukтуаčním pásmu +/- 15 % od stanoveného středního kurzu neboli centrální parity. Teprve až po minimálně dvouletém setrvání v tomto systému může daná země nahradit svou měnu eurem. K této analýze patří též srovnání ekonomické sladění ČR s eurozónou. A právě v této ekonomické sladění jsou dobrými oblastmi bankovní sektor, úrokové sazby a také určitá stabilita kurzu české koruny k euru. Co se týče fiskální politiky, tak v této oblasti došlo ke znatelnému zlepšení, bohužel musí být brán určitý zřetel, jelikož tato oblast je jedna z limitujících pro přijetí společné měny. Rizika pro přijetí eura se objevují především v oblasti trhu práce. Zde je relativně vysoký podíl zdanění, nízká mobilita práce a značná rozdílnost nezaměstnanosti v jednotlivých krajích v ČR. Dalším okruhem, který nese riziko, je české podnikatelské prostředí, které je zatíženo především administrativními překážkami. A v neposlední řadě je negativním prvkem rozdílná struktura české ekonomiky oproti evropské. Ekonomika ČR totiž zaujímá vysoký podíl průmyslu a nízký podíl služeb, což by ve srovnání s eurozónou mohlo znamenat nebezpečí v podobě asymetrických šoků.

Ovšem praktická část se z velké části zabývala především dotazníkovým šetřením na téma přijetí eura v České republice. Z odpovědí, které byly shrnuty v kapitole vyhodnocení dotazníkového šetření, bylo zjištěno, že většina respondentů se o danou problematiku zajímají. Zajímavým zjištěním určitě bylo, že většina odpovídajících, neboli 60 z 92 respondentů, by nechtěla euro jako národní měnu v České republice. Ovšem, přesto, že by většina euro nechtěla v České republice, pouze 31 lidí z dotazovaných se účastnila referenda o přistoupení České republiky k eurozóně. To ale mohlo být způsobeno především tím, že někteří respondenti nebyly v době konání referenda ještě plnoletí. Dalšími zajímavými informacemi z tohoto šetření bylo, že mnoho odpovědí na otázku výhod společné měny bylo zjednodušení cestování a přehledné porovnání cen s ostatními zeměmi eurozóny. Z toho vyplývá, že lidé se zajímají o inflaci a rádi by si srovnávali reálně ceny s ostatními státy, což by přijetí eura v České republice určitě zjednodušilo. Občani, kteří rádi cestují v rámci eurozóny, by uvítali stejnou měnu hlavně proto, aby nemuseli měnit české koruny za eura. To se trochu vyvrací s otázkou nevýhod přijetí eura,

kdy celých 75 % respondentů odpovědělo, že by nechtěli euro, kvůli ztrátě samostatné měnové politiky a dalších zhruba 55 % vidí riziko právě z hlediska inflace. Co se týče porovnání kurzu eura vůči české koruně, převážná většina odpověděla, že se o kurz zajímají a také že si v zahraničí přepočítávají ceny i samotnou útratu. Češi tedy stále srovnávají ceny jednotlivých statků, zboží i služeb.

Ve vyhodnocování dotazníkového šetření bylo zvoleno pět hypotéz, které byly testovány na hladině významnosti alfa 0,05 pomocí Pearsonova Chí-kvadrát testu. U čtyř hypotéz nebyla zjištěna žádná závislost, vždy byla přijata nulová hypotéza, která byla v daném testování zvolena jako nezávislá. Pouze jedna z určených hypotéz prokázala závislost, a to hypotéza č. 3, která se zajímala o to, zdali vzdělání respondenta má vliv na to, jestli by chtěl euro jako národní měnu v ČR. V této hypotéze musely být sloučeny proměnné, takže testování probíhalo pouze s odpověďmi ano či ne a s druhem dosaženého vzdělání na střední a vysokoškolské. Přes toto sloučení byla závislost zjištěna, tudíž v případě této hypotézy platí, že vzdělání ovlivňuje respondenty v tom, jestli by chtěli euro jako národní měnu v ČR.

Ze získaných informací jsem si na tuto problematiku vytvořila svůj vlastní názor. Česká republika se stále přibližuje v oblasti ekonomické sladění s eurozónou, ovšem stále jsou v této oblasti určité mezery, které by mohly znamenat do budoucna riziko v podobě ekonomických asymetrických šoků. Především se jedná o fiskální politiku a trh práce. Přesto, že Česká republika splňuje tři ze čtyř konvergenčních kritérií, byla bych s přijetím eura stále opatrná. V současné době je důležité správně vstup do eurozóny načasovat. Jelikož Česká republika nespĺňuje kritérium účasti v mechanismu směnných kurzů, po dobu minimálně dvou let zatím není možné do eurozóny vstoupit.

V dotazníkovém šetření většina respondentů odpověděla, že by euro v České republice nechtěla, což jsem čekala. Také co se týče odpovědi na výhody eura v ČR, odpovídali v podobě porovnání cen, zjednodušení cestování a obchodování se státy eurozóny, což bych také já sama označila za odpovědi, pokud bych dotazník vyplňovala. V otázce „Z jakých zdrojů nejčastěji čerpáte informace o vstupu ČR do eurozóny“ jsem též nebyla překvapená, že většina zaškrtnla odpovědi internet, televizi a tisk. I když poměrně dost lidí ještě zaškrtnlo odborné články a publikace, tudíž se lidé o tuto problematiku opravdu zajímají. A není se čemu divit, je to stále aktuální otázkou, zdali Česká republika přijme euro a kdy. Pan Sobotka, předseda vlády ČR, se nechal slyšet, že jako reálný termín

přijetí eura v České republice vidí rok 2020, což si myslím, že by mohlo být reálné. S tímto prohlášením souhlasí i politické strany ČSSD i TOP 09. Svůj souhlas k tomu datu projevila i prezident ČR Miloš Zeman. Ostatní strany, jako například ODS, ANO a KSČM se k vyslovování konkrétních termínů staví s opatrností. Stále je tedy nad termínem přijetí eura v České republice velký otazník.

7. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

KNÍŽNÍ PUBLIKACE

LACINA, Lubor. *Měnová integrace: náklady a přínosy členství v měnové unii*. Praha: C. H. Beck, 2007. ISBN 978-80-7179-560-5

PLCHOVÁ, Božena. *Česká republika a EU: ekonomika-měna-hospodářská politika*. Praha: Krigl, 2010. ISBN 978-80-86912-39-4

ROVNÁ, Lenka, KASÁKOVÁ, Zuzana, VÁŠKA, Jan. *Evropská unie v členských státech a členské státy v Evropské unii: Europeizace vybraných zemí*. Praha: Eurolex Bohemia, 2007. ISBN 978-80-7379-014-14

BALDWIN, Richard. *Ekonomie evropské integrace*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4568-8

CEVRO. *Platit, či neplatit Eurem? Analýza vývoje zemí uvnitř a vně eurozóny*. Praha: CEVRO, 2012. ISBN 978-80-87125-06-8

NEWTON COLLEGE. *20 let samostatného Česka a Slovenska: porovnání jejich ekonomického vývoje a pozice v EU*. Brno: Newton College, 2013. ISBN 978-80-87764-00-8

SVATOŠOVÁ, Libuše, KÁBA, Bohumil. *Statistické metody I*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, 2009. ISBN 978-80-213-16720

WAIGEL, Theo. *Naše budoucnost je Evropa: cesta k hospodářské unii*. Praha: Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 1997. ISBN 80-86130-01-0

RAIS, Karel. *Evropská integrace a bankovníctví, Evropská unie*. Praha: Computer Press, 1999. ISBN 80-7226-211-4

PEČINKOVÁ, Ivana. *Euro versus koruna: rizika a přínosy jednotné evropské měny pro ČR*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2007. ISBN 978-80-7325-120-8

SEAR, Simon, TOMÁŠEK, Michal, NOVOTNÝ, Jana. *EURO: Jak se vyrovnat s důsledky zavedení jednotné evropské měny*. Praha: Management Press, 1999. ISBN 80-85943-86-7

OSTATNÍ INTERNETOVÉ ZDROJE

Evropská měnová unie – vývoj, členové a aktuální události. *epravo.cz [online]*. [cit. 2016-01-3025]. Dostupný z WWW: <http://www.epravo.cz/top/clanky/evropska-menova-unie-vyvoj-clenove-a-aktualni-udalosti-272.html>

Euro. *zavedenieura.cz [online]*. [cit. 2015-11-30]. Dostupný z WWW: <http://www.zavedenieura.cz/cs/euro>

Euro a Česká republika. *zavedenieura.cz [online]*. [cit. 2015-11-30]. Dostupný z WWW: <http://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika>

Euro v ČR. *Euroskop.cz [online]*. [cit. 2015-11-30]. Dostupný z WWW: <https://www.euroskop.cz/786/sekce/euro-v-cr/>

Spolková republika Německo. *Euroskop.cz [online]*. [cit. 2015-12-10]. Dostupný z WWW: <https://www.euroskop.cz/434/sekce/nemecko/>

HDP. *Penize.cz. [online]*. [cit. 2016-01-15]. Dostupný z WWW: <http://www.penize.cz/hdp>

Vláda ČR. *Vyhodnocení plnění Maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladěnosti ČR s eurozónou – 2014*. [online]. Ministerstvo financí ČR, 15. 12. 2014. [cit. 2015-10-20]. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/pristoupeni-cr-k-eurozone/maastrichtska-kriteria-a-sladenost-cr>

Německo. Exportinfo.cz. [online]. [cit. 2016-02-20]. Dostupný z WWW: http://exportinfo.cz/zahranicni_trh/nemecka-ekonomika/

Ekonomika Slovenska. *Euroekonom.sk*. [online]. [cit. 2016-02-20]. Dostupný z WWW: <http://www.euroekonom.sk/ekonomika/ekonomika-sr/ekonomika-slovenska-2014/>

8. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

EU	Evropská unie
ESCB	Evropský systém centrálních bank
HMU	Hospodářská měnová unie
EHS	Evropské hospodářské společenství
ES	Evropské společenství
EMS	Evropský měnový systém
ECU	Evropská měnová jednotka (neboli European Currency Unit)
ERM	Mechanismus směnných kurzů
ECB	Evropská centrální banka
ERM II	Mechanismus směnných kurzů II
CFA	Frank (měna), používaný v afrických zemích
CFP	Frank (měna) ve francouzských koloniích v Tichém oceánu
EUROATOM	Evropské společenství pro atomovou energii
CDU	Křesťansko demokratická unie
CSU	Křesťansko sociální unie
SPD	Sociální demokratické strany
ESVO	Evropské sdružení volného obchodu
ČR	Česká republika
ČSFR	Česká a Slovenská federativní republika
EZ	Elektrické zařízení
HDP	Hrubý domácí produkt
DPH	Daň z přidané hodnoty
CZK	Česká koruna
EUR	Euro
HZDS	Hnutie za demokratické Slovensko
SDK	Slovenská demokratická koalícia
SDĽ	Strana demokratickej ľavice
SMK-MKP	Strana maďarskej koalície – Magyar Koalíció Pártja
SNS	Slovenská národná strana
SOP	Strana občanského porozumenie
SMER	Sociálna demokracia

KDH	Kresťanskodemokratické hnutie
OL a NO	Obyčajní ľudia a nezávislé osobnosti
MOST-HÍD	MOST-HÍD pogári párt – občianska strana
SDKÚ-DS	Slovenská demokratická a kresťanská únik – demokratická strana
SaS	Sloboda a solidarita
H_0	nulová hypotéza
H_1	alternatívni hypotéza
ČSSD	Česká strana sociálně demokratická
TOP 09	česká politická strana, Tradice, odpovědnost, prosperita, rok vzniku 2009
ANO	Akce nespokojených občanů
KSČM	Komunistická strana Čech a Moravy
ODS	Občanská demokratická strana

9. SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Operace monetární politiky Eurosystemu	21
Tabulka 2: Postup integrace České republiky a Slovenské republiky do Evropské unie v datech	33
Tabulka 3: Tabulka očekávaných četností první hypotézy	64
Tabulka 4: Výsledky Chí-kvadrát testu první hypotézy	64
Tabulka 5: Tabulka očekávaných četností druhé hypotézy	65
Tabulka 6: Tabulka očekávaných četností po sloučení v druhé hypotéze	65
Tabulka 7: Výsledky Chí-kvadrát testu druhé hypotézy	66
Tabulka 8: Tabulka očekávaných četností třetí hypotézy	67
Tabulka 9: Výsledky Chí-kvadrát testu třetí hypotézy	67
Tabulka 10: Tabulka očekávaných četností čtvrté hypotézy	68
Tabulka 11: Výsledky Chí-kvadrát testu čtvrté hypotézy	68
Tabulka 12: Tabulka očekávaných četností páté hypotézy	69
Tabulka 13: Výsledky Chí-kvadrát testu páté hypotézy	70

10. SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 - Mapa Eurozóny	23
---------------------------------	----

11. SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Vývoj HDP v ČR od roku 2000 do roku 2015	37
Graf 2: Harmonizovaný index spotřebitelských cen	38
Graf 3: Saldo sektoru vládních institucí	39
Graf 4: Dluh sektoru vládních institucí	40
Graf 5: Dlouhodobé úrokové sazby pro konvergenční účely	41
Graf 6: Vývoj HDP Spolkové republiky Německo	46
Graf 7: Vývoj HDP Slovenské republiky	47
Graf 8: Věk respondenta	52
Graf 9: Místo bydliště respondenta	53
Graf 10: Statut respondenta	54
Graf 11: Dosažené vzdělání respondenta	54
Graf 12: Účast respondenta v referendu o přístupu ČR do eurozóny	55

Graf 13: Pokud se respondent neúčastnil referenda, proč?.....	56
Graf 14: Chtěl/a byste Euro jako národní měnu v ČR?	57
Graf 15: Jaké vidíte ve společné měně výhody?.....	58
Graf 16: Jaká negativa si myslíte, že společná měna přinese?	59
Graf 17: Z jakých zdrojů nejčastěji čerpáte informace o vstupu ČR do eurozóny?	59
Graf 18: Zajímáte se o kurz eura vůči české koruně?.....	60
Graf 19: Přepočítáváte si v zahraničí útratu na české koruny?.....	61
Graf 20: Víte kolik je evropských zemí, které používají euro, neboli jsou v eurozóně?.....	61
Graf 21: Myslíte si, že finanční problémy Řecka mohou negativně ovlivnit situaci v eurozóně, popřípadě ohrozit samotné euro?	62
Graf 22: Myslíte si, že může negativně ovlivnit situaci v eurozóně současná problematika spojená s migranty z blízkého východu?	63

12. PŘÍLOHY

Příloha č. 1

Vývoj HDP v České republice od roku 2000 do
roku 2015

Rok	HDP v mld. Kč (běžné ceny)	HDP na 1 obyvatele v Kč (běžné ceny)	HDP r/r v % (reálně)
2000	2 372,6	230 969	4,3
2001	2 562,7	250 649	3,1
2002	2 674,6	262 199	1,6
2003	2 801,1	274 579	3,6
2004	3 057,7	299 567	4,9
2005	3 258,0	318 345	6,4
2006	3 507,1	341 604	6,9
2007	3 831,8	371 204	5,5
2008	4 015,3	384 992	2,7
2009	3 921,8	373 810	-4,8
2010	3 953,7	375 921	2,3
2011	4 022,5	383 218	2
2012	4 041,6	384 575	-0,9
2013	4 077,1	387 900	-0,5
2014	4 260,9	404 843	2
2015	neuveďeno	neuveďeno	4,3

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Příloha č. 2

Graf kurzu kurz eura (eur) podle kurzovního lístku ČNB

Zdroj: Peníze.cz

Přílohy č. 3

Dotazník

Dotazník o přijetí Eura v České republice	
1.	Vaše pohlaví
	muž
	žena
2.	Kolik je Vám let
	15 - 20
	21 - 30
	31 - 40
	41 - 50
	51 - 60
	61 a více
3.	V jakém kraji žijete
	Hlavní město Praha
	Středočeský
	Jihočeský
	Plzeňský
	Karlovarský
	Ústecký

	Liberecký
	Královéhradecký
	Pardubický
	Vysočina
	Jihomoravský
	Olomoucký
	Zlínský
	Moravskoslezský
4.	Jaký je Váš statut?
	student
	zaměstnaný
	OSVČ
	nezaměstnaný
	v důchodu
	na mateřské dovolené
	podnikatel
	brigáda (DPP,DPČ)
	jiný
5.	Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?
	základní
	střední odborné bez maturity
	střední odborné s maturitou
	střední s maturitou, gymnázium
	vyšší odborné
	vysokoškolské - bakalářské
	vysokoškolské - magisterské
	vysokoškolské - doktorské
	bez vzdělání
6.	Účastnil/a jste se referenda o přístupu České republiky do eurozóny?
	ano
	spíše ano
	spíše ne
	ne
	nevím
7.	Pokud ne, proč?
8.	Chtěl/a byste Euro jako národní měnu v České republice?
	ano
	spíše ano
	spíše ne
	ne

	nevím
9.	Jaké vidíte ve společné měně výhody?
	(vyberte je 1 nebo více odpovědí)
	Zjednodušení cestování
	Nárůst turismu
	Silnější, jistější, stabilnější měna
	Zlepšení ekonomické situace
	Příliv zahraničních investorů
	Zjednodušení obchodování se zahraničními státy
	Přehlednější porovnání cen s ostatními členskými zeměmi
	Snížení nezaměstnanosti
	Rychlejší vyrovnání rozdílů mezi ČR a ostatními členskými státy eurozóny
	Jiné
10.	Jaká negativa si myslíte, že společná měna přinese?
	(vyberte 1 nebo více odpovědí)
	Riziko z hlediska inflace
	Ztráta samostatné měnové politiky
	Jednorázové náklady na zavedení společné měny
	Transakční náklady
	Jiné
11.	Z jakých zdrojů nejčastěji čerpáte informace o vstupu ČR do eurozóny?
	televize
	internet
	tisk
	odborné články a publikace
	přednášky
	diskuze
	jiné
12.	Zajímáte se o kurz eura vůči české koruně?
	ano
	spíše ano
	spíše ne
	ne
	nevím
15.	Přepočítáváte si v zahraničí útratu na české koruny?
	ano
	spíše ano
	spíše ne
	ne

	nevím
16.	Víte kolik je evropských zemí, které používají euro, neboli jsou v eurozóně?
	15
	17
	19
	25
17.	Myslíte si, že finanční problémy Řecka mohou negativně ovlivnit situaci v eurozóně, popřípadě ohrozit samotné euro?
	ano
	spíše ano
	spíše ne
	ne
	nevím
18.	Myslíte si, že může negativně ovlivnit situaci v eurozóně současná problematika spojená s migranty z blízkého východu?
	ano
	spíše ano
	spíše ne
	ne
	nevím

Zdroj: vlastní zpracování